

Пол Брегг — Очлик мўъжизаси

Пол Брегг — 85 ёшдаги навқирон йигит, десак, муболаға бўлмайди, Унинг ҳаёт йўли ўзи тузган ва бизга тавсия этайдан яшаш усули тўғри эканини исботлайди. Бу инсон 85 ёшида алпинизм, сузиш билан мунтазам шуғулланган. Яёв юриш ва югуришда кўплаб ёшларни ортда қолдирган.

Азизлар, китобни жиддий ўқиб, тўғри яшаш сирларини ўрганинг. Агар унда айтилган тавсияларга амал қилсан, Худо хохласа, касал бўлмаймиз, ҳамиша тетик ва соғлом, чиройли ва ақлли бўлиб, баҳтли яшаймиз.

Уибу китобдаги барча тавсиялар даволовчи шифокор билан келишилган холда бажарилишини тавсия этамиз.

Мангу жисмоний, ва руҳий ёшлик сари...

Пол Брегг

1. Очлик (пархез) мўъжизаси

Ҳар бир инсон қачонлардир бу ҳаётдан кўз юмаётиб, ўзига савол беради: «Мен бу дунёни тарк этяпманми?»

Машхур тиббиёт ходими Эд Вин фикрича, бойлик, шон-шуҳрат, данғиллама иморатларга эгалик қилиш соғлиқ олдида бир чақага арзимайди. Бой ва машхур, лекин соғлом бўлмаган инсон ўзини қандай ҳис қиласди? Бойлик баҳт келтирмайди. Инсон машхур бўлса, бу у баҳтли дегани эмас.

Мен бойликтан юз ўгираётганим йўқ, лекин пул инсоннинг жамиятдаги мавқеида муҳим роль ўйнайди, деб хисоблайман. Бойлик, зебу зийнат инсонларга маълум. Инсондан бойлигини олиб, унга фақат соғлиқ бериб кўринг-чи, унинг биринчи мақсади бойликин қайтариб олиш бўлади.

Лекин шундай сўз борки, биз ундан кўрқамиз, у ғам-ғусса, оғриқ келтиради. Бу сўз — ўлим. Ҳатто ҳаёти узлуксиз қийноқ-азобларга тўла бўлса ҳам, инсон бу дунёдан кетгиси келмайди. Ўлим билан курашда инсон руҳияти даҳшатли кечинмаларга дуч келади. Инсоннинг энг олий мақсади — соғлом бўлиш, узоқ умр кўриш. Инсон бу дунёга худди ўз уйига талпингандек талпинади, унда узоқ вақт қаримасдан, соғлом яшашни истайди.

Мен ҳаётни севаман ва яшашни истайман

Соғлиқ ҳақидаги маърузаларимда мен талабалик давримда тез-тез айтиладиган ашулани эсга олиб тураман. Бу ашула «Мен ҳаётни севаман ва яшашни истайман!» деб аталарди. Бу сўзларда ҳар бир инсоннинг истаги мужассам. Ҳаётнинг ўзи мўъжиза. Биз бу мўъжизани ўз қўлишимиз билан барпо қилишимиз керак. Ҳаёт — қимматбаҳо хазина, хазиналар хазинаси.

Одам Ато ва Момо Ҳаво давридан бошлаб умрни узайтириш инсоният эътиборини ўзига жалб қилаётган муҳим муаммолардан бўлиб қолмокда. Христиан дини пайдо бўлгунга қадар қадимги Персия донишмандлари бу муаммони ҳал қилишга уриниб кўришган. Лекин бефойда бўлган. Ўрта асрда яна бу муаммони ҳал қилишга уринишлар самара бермади, XX асрда ҳам ҳар бир фикрлайдиган инсон кўр-кўронга бўлса ҳам, умрни узайтириш муаммоси ечимини топишга ҳаракат қилмоқда. Инсон ҳалигача ўлимдан қочиб қутулмади. Лекин ҳар бир инсон маълум гигиеник ва пархез қоидаларга риоя қилган холда ўз умрини узайтириши мумкин. Инсон буни, аввало, ўзи учун, яқинлари, қариндошлари, дўстлари учун ва, ниҳоят, ўз Ватани учун қилиши шарт, ўз танаси ҳақида қайғурсин, чунки фақат соғлом инсон ватанга муносиб хизмат қила олади. Ишонаманки, ҳар бир инсон камида 120 йил яшashi мумкин, буни фан ҳам тасдиқламоқда.

Кулай шароитда истиқомат қилаётган соғлом инсон умрининг узунлиги жамиятдаги соғлом турмуш тарзини белгилайди.

Кундалик салбий одатлар

Инсон онгли равища овқатланади, чанқоғини босади, лекин била туриб ўзини тута олмагани сабабли яшashi мумкин бўлган муддатнинг ярмисига етмасдан вафот этади. Ёввойи ҳайвонлар уларни ташқаридан йўқ қилишмаса, ўзларига ажратилган муддатни тўла яшаб, сўнгра ўладилар. Фақат инсон бундан мустасно. Инсон

зотигина ўзига белгиланган ҳаёт муддатини тўла яшамасдан дунёдан ўтиб кетади. Ёввойи ҳайвонлар ўз инстинктларига суяниб, қандай яшаш, нима ейиш ва нима ичиши сезадилар. Улар бетобликларида пархез қилиб, овқатланмайдилар. Даволовчи ўсимлик ва бошқа воситаларни қидириб топадилар. Инсон эса барча нарсани истеъмол қиласди, ҳатто ҳазм бўлиши қийин бўлган нарсаларни ҳам, бунинг устига заҳарли ичимликлар ичади, кейин эса нима учун юз ёшгача яшамаганига ажабланади. Аслида барчамиз узок умр кўришни истаймиз. Ҳаётимизда эса бунинг тескарисини қиласмиз. Бунда мантиқ борми ўзи?

Рух ва танани мужассам қилиб, мукаммал яратилган инсон организми — мўъжизавий механизм. Неча асрлардан бери ҳайкалтарошлар ўз маҳоратларини ишга солиб, мусобақалашиб келадилар. Лекин унга тўлалигича ўхшата олмайдилар. Нима учун шундай мўъжизавий механизмни ўзимиз бузишимиз керак?

Ватикандаги Апполоннинг мармар ҳайкали бутун дунёга машҳур бўлган санъат асари хисобланади. Ҳақиқатан ҳам Апполон ҳайкали мукаммал ишланган. Ўша даврда танаси Апполонницидан қолишмайдиган одамлар қўп бўлган. Лекин негадир Апполоннинг мармар ҳайкали бебаҳо нарсадай сақланиб келинади. Ваҳоланки, инсон олийжаноб, илмли, нозик ва сезгир бўлса ҳам, ўз ажабтовур танасига мушуги ёки итига қаратадиган эътибордан кам эътибор қаратади.

Барча ақли расо инсонлар узок, баҳтли ва соғлом ҳаёт кечиришга лойиқлар. Афсуски, бу ҳаммага насиб этавермайди.

Касал бўлиш — жиноят Жиноятчи бўлманг

Аср бўсағасида мен жисмоний тарбияни ривожлантириш ҳаракатининг асосчиси ва отаси бўлмиш Бернар Макфалден билан қўп мулоқотда бўлдим. «Жисмоний тарбия» журнали ношири билан ҳам тўғридан-тўғри учрашардим.

Журнал муқовасига ҳар доим қўйидаги сўзлар ёзилган бўлади: «Касал бўлиш — жиноят! Жиноятчи бўлманг!»

Жисмоний кучсизлик, ҳолсизланиш, касалликни жиноят деб биламан, шундай чиройли ва мукаммал яратилган инсон танасига нисбатан ҳақорат деб тушунаман.

Соғлигимни тузатиб, кучимни қайта тиклаганимдан бери ўзимни шундай ҳолда сақлаш учун нима зарур бўлса, барчасини қатъий бажаришга одатландим. Чидамлилик, ҳаётчанлик, соғлиқ ва сабр-тоқат идеалларига содик бўлиб, мен бебаҳо нарсага эга бўлмоқдаман, соғлиқ «миллионер»ига айланмоқдаман. Бунга эришишг учун ўз устингизда тинимсиз ишлаш талаб қилинади. Бундай ҳаёт билан завқланиш сири инсон танасини янгиловчи табиий озуқа, пархез, очлик, тоза ҳаво, машқлар, дам олиш каби тамойилларга асосланади.

Агар сиз организмингизни мунтазам очлик ва табиий озуқа билан тозалаб борсангиз, кундалик машқларди бажаришга иштиёқингиз ортиб боради. Машқлар билан эса сиз ўз танангизни барпо қиласиз, танангиз кўнглингиздагидек ҳолга келади. Бир дақиқа ўйлаб кўринг-а, сиз танангизни жисмоний мукаммал ҳолга келтирмоқдасиз. Бу китобдан олган билимларингиз билан қандай яшаш зарурлигини тушуниб етасиз.

Инсон — ноёб, ўзига бўлган қизиқиши борган сари орттириб борувчи маҳлукот. Инсонларни бошқарувчи ҳаёт қонунлари эса оддий ва тушунарли, факат буни билиб олиш учун бироз вакт ажрата олса, бу қонун кундан-кунга қандай ишлаётганини билиб олади.

Очлик (пархез) мўъжизаси

Сизнингча, бу асрнинг энг муҳим ихтироси нимадан иборат? Мўгулистонда топилган динозавр тухуми эмасми? Олимлар бу тухумнинг 1.000.000 йилдан бери мавжудлигини аниклашгани ҳақида ёзишган эди.

Балки ер тагидан топилган шаҳар ва мозорлар қолдикларими?! Улар мукаддас китобларда ёзилганларни тасдиқлаб, аввалги сивилизация қанчалик илгарилақ кетганини кўрсатмокда.

Ёки радиоактив соатдир?! Унинг ёрдамида профессор Лейл ва Гант ҳамда уларнинг коллежи Ер ёшини 1.230.000.000 йил деб хисоблашди.

Радиоактив самолётларми? Телевидениеми? Радиоми? Атом энергиясими? Водород бомбасими? Йўқ, буларнинг ҳеч қайсиси эмас!

Замонамизнинг энг катта ихтироси, менимча, бу — меъёрида оч қолиш йўли билан инсон ўзини жисмонан, ақлан ва руҳан ёшартира олишидир!

Илмга асосланган меъёрда оч қолиш йўли билан сиз ўз ёшингизни унутишингиз мумкин. Бу йўл билан инсон эрта қариш муаммосининг олдини олади.

Ҳаётингизга кириб келаётган қарилик-кимларгадир ортиқча юк бўлиб қолиш кўркуви инсонни доимо бузовта қилиб турадиган энг оғир кўркув ҳисобланади. Кексалик, ҳолсизлик, ўзига ўзи қарай олмаслик, кимгадир муҳтожлик унинг юрагида чукур жойлашган кўркув ҳисобланади.

Меъёрида оч қолиш қоидаларини тўла ўрганиб, муддатидан олдин қаришнинг олдини олишишингиз мумкин.

Ҳафтасига 24 соат тўла оч қоласиз, бу йилига 52 кун танангиз тозаланади, демакдир ва, ниҳоят, йилига уч марта 7-10 кундан оч қолиб, тана ва мушакларингиз ҳамда бутун организмдан керакмас қолдиқлар, шлакларни бутунлай чиқариб ташлаш имконига эга бўласиз. Сизга кўплаб азоб келтирувчи, эрта қаритувчи нарса-метаболизм чиқиндилари (қабул қилинган озуқани ҳаётий моддаларга, уни энергияга айлантириш биологик жараёнида ҳосил бўладиган чиқиндилар).

Агар сиз танангиз қучини меъёридан кўп сарфлаб, нормадан пасайтириб юборсангиз, олдингизда жисмоний муаммолар кўндаланг бўлади, худди ақлий муаммоларга ўхшаб.

Очлик ҳаётий қучингизни асрайди

Тушунтириб беришимга рухсат берасиз. Биз овқатланамиз, у майдалаб чайналади, сўнг ҳазм қилиниб, кераклиси баданга сингади, ортиқча, керакмас қисми чиқариб ташланиши керак.

Биз тўртта чиқариб ташловчи аъзони биламиз: ичаклар, буйраклар, ўпка ва тери. Бу аъзоларимиз яхши ишлаши учун организм юқори ҳаётий куч ва энергияга эга бўлиши керак. Организмдан керакмас моддаларни чиқариб ташлаш учун куч керак. Овқат ҳазм бўлиб, ортиқчаси чиқиб кетгунича 24,4 метр масофани босиб ўтади, бунинг учун инсон катта миқдорда энергия сарфлайди. Инсон буйракларида икки миллион філтрдан ўтадиган суюқликни баданга сингдириш ҳамда ортиқчасини чиқариб ташлапг учун ҳам кўп куч ва энергия талаб қиласи. Жигар ва ўт пуфаги ҳам маълум куч ва энергия сарфлайди.

Ўпка 5-6 литр қонни тозалаб, организмга кислород етказиб беради ва ёмон ҳавони чиқариб ташлайди. Бу вазифа ҳам катта куч ва энергия талаб қиласи. Тана териси ҳам улкан вазифани бажаради, унинг 96 миллион тешикчалари ўзидан заҳарларни тер ва намлик билан чиқариб ташлайди, Демак, агар узоқ умр кўрмоқчи бўлсангиз, камроқ овқат истеъмол қилинг.

Ким кучли? Кундалик ёмон одатларини жиловлай олган одам кучли!

Биз заҳарланган дунёда яшаемиз. Ҳаётий куч вазифаси инсон организмидан заҳарли моддаларни чиқариб ташлаш учун ички аъзоларни энергия билан таъминлашдан иборат.

Есингизда бўлсин, барча ноорганик моддалар организмдан чиқариб ташланиши зарур. Акс ҳолда, у сизга зарар келтиради. Агар организмга кириб келган ноорганик моддаларни чиқариб ташлаш учун ҳаётий куч етишмаса ва у организмда қолса, инсонга катта зарар етиши муқаррар.

Биз бу заҳарларни организмдан чиқариб ташлашни истасак, очлик билан бунга эришишимиз мумкин.

Очлик билан биз организмга физиологик дам берамиз, натижада ҳаётий кучимиз тикланади. Ҳаётий кучимиз қанчалик кўп бўлса, организмдаги заҳарли моддалар шунчалик тез чиқариб ташланади. Очлик организмнинг ички трзаланиши учун зарур.

Дараҳтларга сепиладиган заҳарли моддалар

Дараҳтзорларга сепиладиган тоннараб заҳарли моддалар ҳавога тарқалишидан ташқари, уларнинг маълум миқдори сабзавот ва меваларга ўтади, ҳашаротларни ўлдиради. Инсон ўз соғлигини химоя қилишиб учун ўта эҳтиёт бўлиши керак. Заҳарланган мева ва сабзавот истеъмол қилинганида бош оғриги ва қайт қилиш аломатлари пайдо бўлади, химикатлар мева ва сабзавот қайнатилганда ҳам кетмайди.

Очлик захарли моддаларни организмдан чиқаришга ёрдам беради, Оч юрсак, овқатни қайта ишлашга сарфланаётган энергия энди захарли моддаларни чиқаришга сарфланади.

Иштаха очувчи мева ва сабзавотлар юпқа шам қопламаси билан қопланади

Тиббиёт илм-фани соғлиқка хавфли бўлган яна бир янгиликни маълум қилди. Агар сиз олма, нок, олхўри, булғор гармдориси, бодринг каби маҳсулотларни истеъмол қилмоқчи бўлсангиз, унинг ташки қўринишига — пўстига эътибор беринг. Улар шамга ўхшаш юпқа қоплама билан қопланган бўлиши мумкин. Эҳтиёт бўлинг! Бу инсон организми учун ўта захарли хисобланади. Парафин билан қопланган мева ва сабзавотлар тез сўлиб қолмайди, ташки қўриниши бузилмасдан узоқ сақланади, ҳашаротлар бундай мева ва сабзавотни истеъмол қилмайди. Лекин бу қоплама инсонга зарар келтириши аниқ.

Бундай мева ёки сабзавот истеъмол қилиб, организм ҳазм қила олмайдиган моддани ичингизга йигасиз. Жигарингиз парафинни ўзлаштиrolмайди. Ўлдирилган парафин организмда қаровсиз колмоқда. Кўплаб шифокорларни боши берк кўчага олиб кираётган янгидан-янги касалликлар сабабларидан бири истеъмол қилинаётган озуқаларни қайта ишлаш, сақлаш ва бошқа жараёнларда қўшиладиган қўшимчаларнинг соғлиқка зарари кўплигидадир.

Фикримча, ҳафтасига 24-36 соат ва йил давомида узокроқ муддат оч қолиб, юқорида қайд қилинган захарли моддаларни организмдан чиқариб ташлаш мумкин.

Есингизда бўлсин, очлик вақтда организмни тозалаш учун катта ҳаётий куч талаб қилинади.

«Тиббиёт — даволашнинг ярми, касаллик сабаби унинг ортида қолади ва дорилар унга ета олмайди», деган эди доктор Вейр Митчел.

Таомингизга янги захарлар кириб келмоқда

Хозирги вақтда 1000 дан ортиқ турли-туман синтетик қўшимчалар истеъмол қилинадиган озуқаларга қўшилмоқдаки, улар кўплаб янги касалликларни келтириб чиқармоқда. Масалан, батон нони саноат усулида ишлаб чиқариш жараёнида у тайёрланади, оқланади, тозаланади, юмшатилади, сода қўшилади, безалади, бўялади ва ҳоказо. Буларнинг ҳаммаси синтетик кимёвий моддалар ёрдамида бажарилади. Хозирда 100% тоза батон топиш қийин.

Инсон организми алоҳида хужайралар йигиндисидан иборат. Агар истеъмол қилаётган озуқа хужайранинг ўсиши ва нормал ишлаши учун етарли бўлганида бу хужайра камида 120 йил яшashi мумкин эди. Лекин инсон ўз ҳаёти давомида ифлос ҳаво билан нафас олса, табиийки, хужайраларга бу салбий таъсир ўтказади, натижада хужайра касалланади ёки ўлади.

Инсон ўз озуқасини турли синтетик кимёвий маҳсулотлар билан аралаштириб еса, айниқса, бир маҳсулотда турли қўшимчалар бўлса, хужайраларга жуда ёмон таъсир қиласи, хужайра ўз вазифасини чала бажаради ёки бутунлай бажара олмайди. Ўзингиз ўйланг, қандай қилиб организм нормал ишласин, сиз унга кетма-кет синтетик қўшимчалар бериб турсангиз? Менинг якка-ю ягона жавобим — факат табиий озуқа истеъмол қилиш, мураккаб жараёнларда тайёрланадиган, консервасия килинган маҳсулотлардан узоқ бўлиш. Факат ва факат табиий органик озуқа истеъмол қилинг.

24-36 соат тўла оч қолиб, озуқа билан ичингизга кирган ёмон моддалардан фориғ бўлишингиз мумкин. Агар кучингиз етса, бир йўла 7-10 кун организминизни тозалаб қўринг, истеъмол қилган озуқангизда қанча захарли моддалар борлигини кўриб, ҳайратдан ёқа ушлайсиз.

Тушликда кам овқатлан, кечки овқатни янада камайтириб, иложи бўлса, ундан воз кеч

Оч юрганингизда ҳаётий Кучингиз организмни тозалашга ёрдам беради. Организмда мўъжизалар содир бўлади, у ўзини-ўзи тозалайди, даволайди, факат очликка сабр қилсангиз, бас. Агар сиз организмингизни тоза сақламокчи бўлсангиз, парҳез қилинг. Биринчи марта оч юриб, парҳез қилиб қўринг, сиз ўзингизни шундай яхши сезасизки, авваллари бундай ҳис қилмагансиз. Ичингизнинг тозаланиши сизни саломатлик сари бошлияди.

Туз ҳақида нималарни билмайсиз

Бу сизни ҳайратта солади. Сиз овқатингизга таъм киритиш учун натрий, каустик ишқор қабул қылышпазмы? Ёки хлор, ё захарловчи газми?

«Бу қандай бемаъно савол?» дейишиңгиз мумкин. Ҳеч қандай, бироз акли бор инсон буни қилмайди, түғрими? «Албатта, йўқ!» Лекин . барчани лол Қолдирадиган ҳақиқат шундаки, одамлар уларни қабул қиласидилар, чунки билишмайди. Юқорида қайд қилинган захарловчи моддалар «туз» номи билан аталувчи органик кристалл бирлашма таркибиға киради.

Асрлар давомида «ер туз» ибораси яхшилиқ, нимагадир арзийдиган маънони акс эттириб келган. Лекин бу нотўғри фикр. Бу заарли моддани ҳар куни овқатингизга солиб, ўзингизга чаарар етказмоқдасиз. Қуйидаги далилларга бир назар ташлаб кўринг:

1. Туз — озуқа эмас. Уси қабуд қилипши оқдаш худли дорихонадаги калий хлорид, калсий, борий каби химикатларни қабул қилишни ёқлаш бидан бароба
2. Туз: организм томонидан қайта ишланиб, ҳазм қилина олмайди. Тузнинг озуқа сифатида сариқ чақалик қиймати йўқ. Унда ҳеч қандай витамин, органик моддалар бўлмайди. Аксинча, у заарли, буйракларингизни касал қилиши мумкин, сийдик пуфаги, юрақ, артериялар, вена ва қон томирларини ишдан чиқ Туз танада сув йигилишига сабаб бўлиб, водянка касаллигига олиб келади.
3. Туз юрак заҳари сифатида таъсир қилиши мумкин. У асабларингизнинг оғриққа сезгирилгини оширади.
4. Туз организмдан калсийнинг чиқиб кетишига сабаб бўлади. Ошқозон-ичак аъзоларининг ички шиллик қисмини ишдан чиқ

Агар туз шунчалик заарли бўлса, нима учун у ҳаётимизда кенг қўлланилади? Асосан минг йиллар давомида анъана бўлиб келган одатларимизга биноан ишлатамиз. Лекин бу одатлар нотўғри фикрга асосланган, баъзилар танамиз туз талаб қиласи, дейишиди. Бу нотўғри, албатта. Баъзи халқдар, масалан, эскимослар тузни ишлатмайди, унинг йўқдигини сезмайдилар ҳам. Қачонлардир тузни биринчи марта татиб кўрган одам: «Бу чекмайдиган одам учун тамакига ўхшайди», деган бўлиши мумкин. Баъзи ҳайвон турлари учун туз айнан заҳардек таъсир кўрсатади, айникса, уйда бокиладиган қуш турларига.

Тузга одатланиш нимадан бошланган

Биохимик Бунг тушунтиришича, қадим замонларда ер юзида натрий ва калий моддалари ўзаро мувозанатда бўлган. Лекин асрлар давомида ёмғир натрий тузнинг кўп қисмини ювиб кетган. Вакт ўтиши билан ер сатҳи ва ўсимликлар калийга нисбатан натрийни камроқ ўзлаштира бошлаган. Натижада, ҳайвон ва одамлар натрий ўрнини қопловчи бошқа восита ахтариб, тузга рўбарў бўлишган. Лекин унинг самарасиз ва жуда хавфли ўринбосарлигини билишмаган.

Тузни оғизга солиб, мен натурал натрий қабул қилдим, деб ўйлаш худди ноорганик калий истеъмол қилиб, калсий қабул қилдим, дейиш билан баробар. Буларнинг ҳеч қайсисини организм ҳужайралари ўзлаштира олмайди. Ҳамма ноорганик моддалар овқат ҳазм қилиш аъзоларимиз учун заарли эканини бир оз туз истеъмол қилсангиз, биласиз. Ошқозон ва ичакларингиз куйиб, организм сув талаб қиласи ва буйраклар орқали тезда чиқариб ташлашга харакат қиласи. Буйракнинг нозик філтрларига бу туз қандай таъсир ўтказишини кўз олдингизга келтиришингиз мумкин. Инсон организмидаги аъзоларга нисбатан буйраклар туздан энг кўп азият чекади. Тузни буйраклар чиқариб ташлайдиган миқдордан кўп истеъмол қилинса, нима бўлади? Тузнинг ошиқча қисми организм турли жойларида ўтириб қолади. Айникса, товонда, тизза ва бошқа жойларда. Организм бу заҳардан қутилиш учун автоматик тарзда туз йиғилган жойга сувни чакиради. Тана шишади. Товон, оёқнинг пастки қисмлари, тизза шишади ва оғриқ беради.

Туз буйраклар учун қанчалик хавфли бўлса, юрак учун ҳам шунчалик хавфли. Ҳатто бироз ортиқча туз ҳам юракка ёмон таъсир кўрсатиши мумкин. Юрак мушакларининг иши конда натрий ва калий органик табиий тузлар миқдорининг мувозанатига bogлиқ бўлиб, натрий тузи кўпайиши юрак уриш ритми ва қон босимига таъсир кўрсатади. Тиббий статистикадан маълумки, энг юқори қон босими билан японлар азоб чекадилар. Чунки улар дунёда энг кўп туз истеъмол қилувчилар сифатида маълум ва машҳурлар.

Тузнинг қон босимиға таъсири

Қон босими юқори бўлишига сабаб нима? Шифокорларга бунинг кўплаб сабаблари маълум, кучаниш, стресслар, дориларнинг қўшимча таъсири, сигареталар, ҳаво бузилиши, турли озуқа қўшимчалари таъсири,

захарли моддалар, индустиасиялаш оқибатлари ва хоказо. Ўзингизни бу сабаблардан ҳимоя қилиш учун нима қилиш керак? Энг яхиси — сиз яшаб турган мухитдан бу сабабларни йўқ қилиш.

Натрий хлор (оддий; ош тузи) юқори қон босимининг асосий сабабчиси ҳисобланади.

Миллионлаб семиз одамларга туз қандай таъсир кўрсатади? Маълумки, семиз одамлар аксарияти юқори қон босимидан азият чекади.

Организмни яхши жисмоний ҳолатда ушлаш учун бизга шунча туз истеъмол қилиш зарурми? Одамлар орасида кенг тарқалган бу фикр тўғрими? Айтиши мумкинки, ҳайвонлар узоқ масофаларни босиб ўтиб, туз йиғилган жойларни топиб, уни яладилар. Мен ҳайвонлар йиғилиб, ерни яладиган бундай жойларни текшириб чиқдим. Бундай жойлар туз кони сифатида маълум бўлса ҳам, ушбу ерларда натрий хлорид умуман йўқ. Бу жойларнинг ҳеч бирида органик ёки ноорганик натрий учрамайди. Лекин бундай жойларда органик минераллар, озуқа моддалар ва ҳайвонларга зарур бўлган бошқа моддалар жуда сероб.

Нима учун сигирларга кўп туз беришади

Сут ишлаб чиқариш саноатига пул тиккан тадбиркор иложи борича кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқаришга ҳаракат қиласи. Сут фермалари эгалари сигирларига кўпроқ туз ялатишади. Натижада сигирлар кўп сув ичадилар. Сигирлар қанча кўп .сув исча, шунча кўп сут беради. Лекин сутдаги туз микдори жуда кўп бўлади. 1,1 литр сутга 0,5-1 гр. туз тўғри келади. Беш ойлик ёш бола учун бўлган сутдаги туз микдори катгадар учун 0,5 унсия дегани (унсия — 28,8 гр.). Бу ҳаддан ташқари кўп.

Мактабларга кириб, ўқувчиларга назар ташланг. Улар орасида семиз бола ва қизлар қўплигини қўриб, ҳайратга тушасиз. Улар шундай сутдан кўп истеъмол қилишади, бундан ташқари, овқатларига ҳам туз солишади, озиқ-овқат дўконларига кириб кўринг, консерваланган ва турли идишлардаги озуқалар туз билан тайёрланади. Буларнинг ҳаммасини кўишиб кўринг, энди сизга аён бўлади — нима учун юрак хасталиклари бўйича ўлим биринчи ўринда туради? Бизлар туздан маст бўладиган миллатга айланганмиз. Пишлоқ, консерваланган сабзавот, нон маҳсулотлари, умуман олганда, энг кўп ишлатиладиган озуқалар — барчаси тузга тўйинган, ёш болалар озўқаси ҳам бундан мустасно эмас.

Иссиқ кунда тузли таблеткалар қабул қилиш керак эмиш

Кўпчилик ўйлашича, инсон иссиқ кунда тер билан йўқотган туз микдорини тезда тиклаши зарур. Баъзи корхоналарда ишбилармонлар ишчиларга тузли таблеткалар тарқатишади. Худди шу билан ишчилар соғлигини тикламоқчи бўладилар, лекин бу зарурми? Менимча, йўқ. Пархезни яхши сақлайдиган инсонлар чидамлилиги шуни кўрсатадики, иссиқда терлаб йўқотилган туз ўрнини туз таблеткалари ёрдамида тиклаш зарурлиги ҳаддан ташқари бўрттирилган.

Табиий натрий сабзавот, саримсоқ ва бошқа озуқаларда бор, Бу натрий инсон организми учун етарли. Бундан ташқари, баъзи миллатга мансуб инсонлар бутунлай туз истеъмол қилмасликларини инобатга олсақ, туз таблеткаларига ҳожат йўқлиги яна ҳам равshan бўлади.

Тавсия қилинадиган одатлар сиз учун қулай

Америка қитъасига биринчи оқ танлилар келгунича Америка хиндулари туз ҳақида ҳеч нарса билишмас эди. Колумб ва бошқа саёҳатчилар Хиндуларнинг жисмоний ҳолатидан нуқсон топишмаган. Ҳиндуларнинг айниши туз, алкогол қабул этиш ва табиий бўлмаган озуқа истеъмол қилиш билан борлиқ.

Мен ер юзининг энг узоқ бурчакларига 13 дан ортиқ экспедисиялар уюштирганман. Ҳеч қаерда маҳаллий халқнинг туз ишлатганини кўрмадим. Уларнинг ёшларидан қати назар, қон босими 120/ 80. Бу кўрсаткич энг яхши ҳисобланади. Улар ҳеч қачон буйраклари фаолиятидан шикоят қилмаганлар, юрак хасталиклари билан оғримаганлар.

Инсон кунига қанча туз истеъмол қилиши мумкин

Бу масала қўпчиликни қизиқтириб келган, кўплаб тажриба ва текширувлар ўтказиб келинган. Олимлар фикрича, кунига 0,5-1 гр. тузни инсон организми ҳазм қила олади. Нон, пишлоқ, консерваланган сабзавотлар ва бошқа кўплаб озуқаларда туз микдори кўп. АҚГП ахолиси орасида жануб негрлари юқори қон босимидан

азият чекадилар. Текширувлар, натижаси шуни кўрсатадики, уларнинг кўпчилиги тузли озукаларни кўп истеъмол қилишади. Улар буйрак касалликлари ва фалаждан жуда эрта дунёдан ўтадилар. Ким тузланган маҳсулотларни кўп истеъмол қиласа, улар 30 ёшга етар-етмас турли касалликлардан азоб тортадилар.

Умри узайтиришнинг энг яхши усули — уни қисқартиришни тўхтатиш

Организмга табиий органик натрий зарур, ноорганик бўлган ош тузи эмас. Сиз натурал натрийни табиат яратган органик формада лавлаги, селдер, сабзи, картошка, шолғом, тўрп, денгиз ўсимликлари ва бошқа кўп табиий озукалардан олишингиз мумкин. Ҳар доим эсингизда бўлсин, организм хужайралари факат натурал органик минералларни ўзлаштира олади.

Тузни очлик билан чиқариб ташланг

Очлик билан даволаниш тажрибаси менда анча аввал — 50 йилдан бери оч юриб, танамни тозалаб тураман. Тажрибадан шуни аниқладимки, 4 кун оч юрсангиз, тузлар организмдан чиқиб улгуради. Буни сийдик орқали аниқлаш осон. Факат тозаланган сув ичиб, 4 кун оч юрасиз. Дистилланган сувдан ташқари организмга хеч нарса тушмасин. Ҳар куни эрталаб сийдик намунасини шиша идишга олиб, 2-3 ҳафта салқин жойда сақланг, сўнг уни офтоб нурида кўринг. Сиз шиша тагида куюқлашган хлорид ва бошқа қоддикларни кўрасиз.

Тузлар организмдан чиққанини ўзингиз ҳам сезасиз, буйракларингиз енгил ишлайди, оғзингиз қуrimайди, чанқов сизни қийнамайди. Тери ва мушакларингиз тонусига эътибор қаратинг, танангиз озшнлашиб, ёшаради. Сув йигилган танадаги дўнгалаклар йўқолади. Тана шакли табиий ҳолга келади, семизлик йўқолади. Оч юрганингизда танангиздан биринчи бўлиб туз кетади ва унга ҳамроҳ бўлган семизлик йўқолади. Очлик вақтида ажойиб ўзгаришлар содир бўлади, бунга зўрга ишонасиз.

Овқатни қайта ишлашга сарфланадиган улкан ҳаётий куч энди факат организмдан керакмас моддаларни чиқариб ташлашга хизмат қилади, шундай қилиб, миллионлаб хужайралар янгиланиб, ёшаради.

Тўрт кунлик тузсиз парҳездан сўнг иложи борича шу зайлда давом эттиришга ҳаракат қилинг, буни қилиш анча қийин, чунки барча озукаларимиз тузга тўйинган. Туздан тозаланишга ҳафтасига 24-36 соат оч юриш яхши фойда беради.

Мен дунё бўйича кўп саёҳат қиламан, маъruzалар қиламан, тажрибалар ўтказаман, натижада тузли овқатлардан қочиб кутулиш имкони бўлмай қолади. Самолёт, пароход, ресторонларда менинг овқатимга умуман туз қўшмасликларини илтимос қиламан. Лекин ҳеч қачон менинг овқатимга атайлаб туз солинмайди.

Брэгглар уйида ҳеч қандай тузга ўрин йўқ. Биз овқатларни турли ўтлар ва саримсоқ билан кўшиб истеъмол қиламиш. Улар овқат мазасини ёқимли қилади. Оч юриб ва тузсиз парҳездан фойдаланиб, ўзингизни тетик сезасиз, ташки кўринишингиз чиройли бўлади, орзингиз қуrimайди ва бошқа ўзгаришларни ҳам сеза бошлайсиз.

Очлик танани тозалайди, лекин касалликдан даволамайди

Одамлар мендан доимо сўрашади: «Сиз очлик йўли билан у ёки бу касалликни даволайсизми?» Мен шуни қайта-қайта таъкидлашим зарурки, очлик касалликни даволамайди. Мен даволаш билан шуғулланмайман. Мен табиатдан ташқари ҳеч қандай даволаш усулларига ишонмайман. Қўлимиздан келадиган иш шундан иборатки, биз организм ҳаётий кучини шундай кўтарайликки, тузалиш табиатан организмнинг ички эҳтиёжига айлансин.

Мен сизларни очликка ўргатаман, даъват қиламан, чақираманки, кучсизлик, бўшангликни енгиб, ҳаётий кучингизни ошириб, барча касалликлардан табиий йўл билан ролиб чиқинг.

Кучсизликни изоҳлаш

Биз жуда тезкор, барчани лол қолдирадиган замонда яшамоқдамиш. Биз ўзимизга маъқул бўлган турмуш тарзида ҳаёт кечирамиз,-дўстларимиз, қариндошларимиз ва жамиятда ўз ўрнимизга эгамиз. Мажбурият — бизнинг устимиздан хўжайнинлик қилади, биз унга бўйсунишимиз керак.

Умримизнинг ҳар бир соатида ҳаётимизни таъминлаш учун пул топиш, оилани бошқариш, гавжум кўчаларда машина ҳайдаш, ишхона масъулияти, фарзандлар ташвиши, жамиятдаги бурчларимизни бажариш ва бошқалар учун жуда кўп ҳаётй куч сарфлаймиз, энергия кетказамиз.

Енергия — қимматбаҳо, уни сотиб олиш мумкин эмас. Кўпчилик ўйлайдики, энергияни дорилар ёки чой, кофе, алкогол, тамаки ёрдамида олиш мумкин. Лекин улар янглишадилар. Энергия -табиий ҳаёtingиз учун мукофотбўт,

Ёмон одат учун жазоланамиз, тўғри ҳаёт тарзи учун мукофотланамиз

Бу шунинг учун юз берадики, ёмон одатлар натижасида ҳаётй кучингиз қамайиб кетади, организмда касалликлар бошланади.

Ёмон одатлар ҳисобига ўзингизни-ўзингиз кучсизлантирасиз, бунга эътибор қаратиш зарур. Сизнинг энергиянгиз пасаяди. Сиз ҳолсизланасиз, ҳатто ўз организмингизни тозалашга ҳам кучингиз етмайди. Энергиянинг пасайиши чиқарувчи аъзолар фаолиятини аста-секин сусайтиради. Энергиянинг янада пасайиши эса ичаклар, буйраклар ва ўпка фаолиятининг тўхтатишига отшб келиши мумкин. Кейинроқ эса организмдан чиқмай қолган заҳарлар йигила бориб, ўз ишини қилади. Заҳарлар тананинг турли қисмларида йифилиб, асабларни эзади, бу эса оғриқ ва азобларга дучор қилади. Бу сигналлар табиий, демак, сиз нотабий ҳаёт кечирмоқдасиз ва ўзингиз ҳақингизда қайруришингиз зарур. Лекин сиз ўз ахволингиздан уяласиз. Бу нотўғри! Аслида сиз, аввало, нима бўлаётганининг асл сабабини аниқлашингиз зарур.

Одам хасталигидан уялиши керак эмас

«Йўқ, — дейишади одамлар, — мен шамолладим, мен ҳаддан ташқари кўп ишладим ва ҳоказо, мен ҳолсизланганман, чунки қарияпман». Баҳона кетидан баҳона топилади, лекин ҳақиқий сабаб уларнинг ўзларида. Ўзингиз ва факат ўзингиз оғригу азобларингиз учун, муддатидан анча олдин қартайишишингиз учун жавобгарсиз! Нотўғри ҳаёт тарзи ҳисобига ўзингизни кучсизлантирасиз. Ҳаёт кучингиз пасайиб кетади, заҳарлар организмдан чиқарилмайди, улар сизни қийнай бошлайди. Аслида эса азобларингиз нотўғри турмуш тарзидан келиб чиқмоқда. Бошқа жойлардан сабаб қидирманг, ўзингиз сабабчисиз!

Демак, очлик билан ҳаёт кучингизни кўтарсангиз, табиий ҳаёт тарзига риоя қилсангиз, ҳолсизлик йўқолади. Бетартиб ҳаёт тарзи — инсонни ачинарли ахволга солувчи асосий сабаб.

Агар сиз табиий ҳаёт тарзига риоя қилсангиз, табиатнинг ўзи сизга соғлиқ ҳадя қилади.

Мўъжиза ўз қўлингизда

Табиии овқатланиш, очлик билан организмни тозалаш, жисмоний машқлар — буларнинг ҳаммаси сизга узоқ умр ва соғлиқ бағишлайди.

Зараарли одатларингиз борми

Кўп туз ёки тузли овқат истеъмол қиласизми? Кофе ичасизми? Тамаки ёки спиртли ичимликлар истеъмол қиласизми? Тозаланган оқ шакар ёки у қўшилган бошқа маҳсулотлар ейсизми? Қатъиятли инсонмисиз? Танангизни ким бошқаради — зараарли одатларми? Эсингизда бўлсин, тана — ақлсиз!

Парҳез, очлик — организмдаги табиий омборни очувчи калит.

Очлик ўз таъсирини организмнинг ҳар бир хужайрасига, ҳар бир ички аъзога, барча ҳаётй кучга ўтказади. Ҳеч ким буни сиз учун килмайди, бу ҳар биримизнинг шахсий бурчимиз.

Мен ишонаман, касал одамларнинг 99% и нотўғри, нотабий овқатланиши ҳисобига азоб чекади.

Ҳар қандай машинанинг фойдали коеффициенти у ишлаб чиқараётган энергия сифати ва сонига караб белгиланади. Худди шуни инсон организми машинасига қиёслаш мумкин Ўрта ёшдаги қоматдор одам мунтазам равишд тўйиб овқатланиши натижасида, ўлик маҳсулотлар истеъмол қилгани сабабли, оч юриш ўрнига турли таомларни тикиштиргани учун организми, қанчалик ифлосланганини ҳаёлига ҳам келтирмайди.

Очлик — табиий институт

Касаллик — ички аъзоларингиз заҳарли моддалар, токсик чиқиндилар билан тўлгани ҳақида хабар беришнинг табиий усули. Очлик — инсон дучор бўлган жисмоний азоблардан қутулиш йўлини ўргатадиган ягона усул.

Ким кўп емаса, хеч қачон ялқов бўлмайди, оқилу донолик дарвозаси доимо очик бўлади.

Душман организмингиз ичида

Соғлиқ ва узоқ умр кўриш учун курашда энг ёмон ва энг аёвсиз душман — астоинтоксикасия деб хисоблайман.

Енг ёмон томони шундаки, ўз-ўзини заҳарлаш йил сайин ўсиб бормоқда. Уни енгишнинг ягона йўли — очлик, тўғри, табиий овқатланиш ва тўғри ҳаётй одатлар.

Аввал ҳафтасига 24-36 соатли, фақат дистилланган сув ичиб оч юришни одат қилинг, таом ейдиган кунингизда фақат табиий озуқа билан овқатланинг. Танангизни ақл бошқарсин, истак эмас! Истак — аклсиз!

Ерта тонгда туриб, кўп нарсага улгуриш мумкин. Шунинг учун эрта туришни одат қилинг. (Ерта тонгдаги ишга Яратган Парвардигор барака беради. Бу муқаддас каломларда айтиб кўйилган.)

Шунда сиз кундузи бироз мизгиб олиш имкониятига эга бўласиз. Қон ишқорий реаксияга эга бўлиши керак. Кўпчилик баҳтсиз ходисалар кислота кўпайганидан содир бўлади. Кислота кўпайиши эса ўз-ўзини заҳарлашдан келиб чиқади. Ҳаёт оқими, яъни қон шунчалик заҳарланса, ифлосланса, қандай қилиб биз ўзимизни касаллик микробларидан ҳимоя қила оламиз? Маълумки, микроблар организм кучсизланишини пойлаб туради, кези келганда хужумга ўтадилар.

Енди сиз мендан сўранг: «Кислотани нормал ҳолга келтириш учун нимани таклиф қиласиз?»

Биринчи галда тозалаш учун 3-4 кунлик фақат дистилланган сув билан очлик, очлиқдан сўнг ишқор берувчи пархезга ўтилади. Ишқор берувчи маҳсулотларга нималар киради? Хом сабзавот ва мевалар, кўкат барглари билан безатилган сабзавотли салат. Озуқангизнинг бешдан уч қисмини сабзавот ва мевалар ташкил қилсин. Сабзавот ва мевалар хом ёки пишган бўлиш мумкин. Ҳар доим сабзавот ва мевалардан тайёрланган салатни овқатдан олдин истеъмол қилинг. Ишқор берувчи озуқа организм учун муҳим. Баъзилар пиширилмаган сабзавотни истеъмол қила олмаслигини баҳона қилади, лекин сиз салатларни истеъмол қилишни одатта айлантиринг. Натижаси кўп куттирмайди, қонингиз токсик моддалардан тозаланади.

Кўп овқатланиб, организмингизга зарар етказманг

Ҳаддан ташқари кўп овқат ейиш сизни муддатдан олдин ўлдиради. Сабзавот ва мевалар табиий тозаловчи хисобланади. Бошланишига оз-оз истеъмол қилинг, токсик заҳарлардан тозалангунингизга қадар ҳафтасига 24 соатли оч юриш барча ифлосликлардан организмни тозалайди. Агар сиз 3-7 кун оч юришга куч топсангиз, организмнинг тўла тозаданади. Қандай маҳсулотлар заарли кислоталар пайдо қиласи? Булар шакар ва шакарли маҳсулотлар, кофе, тамаки, алкогол, гўшт, балиқ, тухум ва туз. Албатта, гўшт ва балиқни тақиқлашга сиз норози бўласиз. Лекин сиз ёшингиз юкини сезмасдан юришни хоҳласангиз, яна кўп нарсалардан воз кечишингизга тўғри келади. Бу бошланишига жуда қийин кўринади. Аммо сиз кўрқмасдан бунга киришинг, бу унча қийин эмас, деб ипши бошланг. Сабзавот, мевалар, салатлар, ёнроқдар, бироз ўстирилган донлардан иборат пархез қилиш унча қийин эмас, буларнинг барчаси тез меъдага тегиши хаммага маълум. Лекин сабзавотлар кўп. Барча ёнроқлар, маризлар ва урчитилган донлар жуда тўйимли, ерёнгўк бироз қовурилса, бодом, писта, кунгабоқар магизи, қовоқ уруғи, қовун уруғи магизлари жуда мазали ва фойдали. Агар сиз гўшт истеъмол қилсангиз, ҳафтасига 2-3 мартадан ошмасин. Агар бироз кислота кўпайганини сезсангиз, буни тўхтатиб, яна сабзавот ва мева пархезига ўтиш керак.

Баъзан енгил бош оғрири, бош айланиши, кўз олдида майда шарчалар пайдо бўлиши, оғиз бўшлиғига аччиқ таъм келиши, жисмоний кучсизлик, ақлий чарчоқ ва ҳоказолар сизни безовта қиласи. Бу бошланувчи белгилар кейинроқ зўрайиши мумкин. Сиз бунга жигарим айбдор, деб овқат расионидан ёғлар, гўшт ва гўштили маҳсулотларни чиқариб ташлашингиз мумкин. Лекин бу етарли эмас. Сиз расиондан шакар ва крахмални чиқариб ташлашингиз зарур. Аниқори, уларни сиз организмнинг учун табиий ҳолда -сабзавот ва мевалар орқали олишингиз керак.

Сиз оқсил моддаларига мұхтожлик сезасиз, уларни ёнғок ва магизлардан олишингиз мүмкін. Агар сиз қувватингиз аста-секин камаяётганини сезиб, уни нормал даражага күтара олмасанғиз, қисқа очлик сеансини ўтказинг: 36 соатдан то 3-4 кунгача дистилланган сувдан бошқа хеч нарса истемол қылманг. Сизда овқатланиш әхтиёжи жуда кучаяди, лекин бу ҳақиқий очлик эмас, балки организмнинг маълум вақтдан сўнг озуқа қабул қилиш одати. Бунга чиданг! Яна қайтараман: тана ақлсиз унинг истаклари кўп, аммо сиз истакларга йўл бермай, танани ақл билан бошқаринг. Очлик улкан қатъиятни талаб қиласди. Бу — материя устидан онгнинг ралабаси!

Мен ўзимнинг биринчи 4 кунлик оч юрганимни яхши эслайман. Бу вақтда мен машхур лозанналиқ (Швейцария) доктор А.Роллиер назоратида даволанардим. Ҳаётимни сакдаб қолиш учун қайта бошланган сил қасаллиги билан курашмоқда эдим. Ўша вақтларда доктор мени огохлантирганди: «Бу сен учун ўта мұхим имтиҳон бўлади, лекин сен чидашинг зарур!»

У менга ҳар куни сийдигингни шиша идишга солиб сақлайсан ва уни текшириб борасан, деб айтди. Шиша идишларни томоша қилиб, организмдан қанча кераксиз заарли моддалар чиқиб кетганига гувоҳ бўлдим.

Шифокор назоратисиз оч юрманг

Оч юриш муддати тугаганидан кейин мени ишқорли парҳезга ўтказишиди, бунда сабзавот ва мевалар сероб бўлиб, уларни пишириб ҳам, пиширмасдан ҳам кўп истемол қилдим, тахминан икки ҳафталардан сўнг мен ўзимни яхши ҳис қила бошлади.

Бу менинг охирги очлигим эмасди. Кейинроқ доктор мени ҳафтасига 24 соатлик очликка буюрди ва кейинги 9 ой давомида эса 7, 14, 21 кунлик очлик сеанслари ўтказишимни тайинлади. Очлик сеанслари орасида эса мен ишқорли парҳезга риоя қилдим.

Ишқорли парҳез қилинг

Ошқозонда кислота кўпайса, бу заҳарловчи ҳисобланади ва бундан холи бўлишга ҳаракат қилиш зарур. Баъзан ўзингизга ўзингиз айтасиз: «Бугун бирор сабаб бўлмаса ҳам, юзимнинг ранги негадир хунукроқ кўринмоқда, бўشاшиб кетмокдаман».

Сиз ўзингизни ўзингиз бошқаринг ва ҳар доим бардам-бақувват ва хушчакчак ҳолатда бўлишга интилинг.

Ошқозонда кислота кўпайшининг биринчи белгилари — тилингиз кулранг тус олади, тез жаҳлингиз чиқади, юзингизга қон югуриб қизаради. Бу белгиларни арзимас деб ўйламанг. Бу — хавфнинг биринчи сигнали. Ҳозир у кўп зарар етказмаса ҳам, кейинроқ сизни қийнайди. Кислота кўпайиши — ички очик фактор, кун ўтиши билан ўзингизни ҳимоя қилиш учун имкониятингиз борган сари камайиб боради. Ҳаёт — ўз-ўзини ҳимоялаш дегани.

Кислота кўпайшининг олдини олинг, агар бу сурункали ҳарактер олса, қон босимининг доимий юқори бўлишига, оқибатда атеросклероз қасаллигига олиб келади. Шундай қилиб, йўл беркилади. Кислотани олиб келадиган овқат — ўз-ўзини заҳарлаш — юқори қон босими — муддатидан олдин дунёдан кўз юмиш.

Заҳарли кислота кристаллари бўринлар ҳаракатини ёмонлаштиради, сизни букилмайдиган ва ҳаракатлана олмайдиган қиласди.

Кислота кристалларига қарши очлик билан курашинг

Инсон танасининг ҳар бир ҳаракатланувчи бўринлар сүяклари орасини табиат махсус суюқлик билан тўлдириган (синовалная жидкость). Бу суюқлик худди машина қисмлари орасини мойлаб турилгани каби сүяклар орасини мойлаб туради ва бўринлар ҳаракатини осонлаштиради. 10 ёшли болага назар ташланг, қандай енгиллик билан ҳаракат қиласди. Нима учун «У энди 10 ёшга кирди, мен эса 60 ёшдаман, менда бундай енгил ҳаракат энди бўлмайди», дейсиз?! Ёш улғайиши бўрин сүяклари орасидаги суюқликка таъсир қилмайди. Ҳаракатларингиз оғирлашишига асосий сабаб заҳарли кислоталарнинг кристаллари, улар бўринларингиз ҳаракатини чегаралайди. Бу китобни ёзаётган вақтимда ёшим 85 га тўлди. Мен бошимда туриб ёғларнинг турли машқларини енгил бажара оламан. Йўқ, табиат инсон ҳаракатларини чегараламайди. Ижозат берсангиз, шуни айтаманки, мен 10 ёшли болакайдек ҳаракатлана оламан!

Захарли кислота кристаллари қандай ҳосил бўлади

Бизнинг организмда асосан тўртта чиқариш аъзолари бўлиб, улар ҳар доим захарларни чиқариб туради. Табиатан биз овқат истеъмол қиласиз, суюқлик ичамиз, нафас оламиз. Кўпчилик одамлар ҳаддан зиёд кўп овқатланади, очликдан эмас, одатига биноан. Менинг кўп йиллик терапевт сифатида тажрибамга мувофиқ биламанки, бундай одамлар истеъмол қилган озукани қайта ишлаб, ўзлаштира олмайдилар. Бундайлар оч ёки тўклигига қарамасдан қоринларига гўшт, тухум, торт, ширин булочкалар, пирожкйлар, мармелад, қовурилган картошка, вафли ва ҳоказоларни тикиштирадилар. Бундай катта ҳажмдаги озукани майдалаш, ҳазм қилиш, ортиқчасини чиқариб ташлашга организмнинг ҳаётий кучи етмайди. Бундай вазиятда ҳар доим токсик, заҳарли қолдиклар қолади, бу заҳарли қолдикдар чўкади ва бўринлар орасида кристалларга айланади. Бу анча секин жараён бўлиб, кўп йиллар нотўғри овқатланиш натижасида бўринлар орасида кристаллар кўплаб үйифлади, суякларни мойлаб турувчи суюқлик калсийли моддаларга тўйинади ва оғриқлар пайдо бўла бошлайди. Аввало, улар оёқда пайдо бўлади. Оёқларда ҳаракатланувчи суяклар бошқа аъзоларга нисбатан кўп. Ҳар бир оёқда 26 та ҳаракатланувчи суяк мавжуд. Шунинг учун заҳарли кислота кристаллари оёқда үйифлади.

Бел оғриғи

Бел оғриғидан факат баъзи бирларгина кутулиб қолишади. Ўрта ёшдаги одамларнинг белини букишларига назар солинг, улар белларини тўғрилашларида юзларидаги оғриқ ва азобларга эътибор беринг, кундан-кун улар оғриқдан нолиб, «Оҳ, менинг белим!» дейишади. Лекин токсик кислота кристаллари белда тўхтамайди, улар умуртқа поғонасига кўтарилиб, кураклар, елка ва тирсак бўринлари, бўйин, ҳатто панжаларни ишғол қилади. Баъзилар заҳарли кристаллар билан шунчалик тўлиб кетганки, ҳатто қўл панжаларини муштум қилиб буқолмайдилар. Уларнинг ҳаммаси бунинг сабаби ёш улғайиши, қарилик, коксалик, деб биладилар. Бунга ишонманг! Асосий сабаб ўша заҳарли кристаллар! Бу оғриқлардан кутулиш учун америкаликлар миллионлаб оғриқ қолдирувчи дори ичадилар. Минглаб одамлар иссиқ ванна қабул этадилар.

Мен ўзим бундан азият чекмайман ва истамайман! Менинг тавсияларимни бўрин ва суяк оғриқларини химоя қилувчи тавсия деб қабул қилишингизни сўрайман. Шу билан бирга, ишонаманки, бу азобларни енгиллаштириш усуллари мавжуд.

Организмни тозалаш учун очлик

Агар сиз 24 ёки 36 соатли ёхуд 3 кундан 10 кунгача оч юрсангиз, соғлигингизни тикловчи кучлар организмингизда ишлай бошлайди. Мен яна ва яна қайтариб айтаман, очлик организмни тозалайди ва янгилайди. Агар сиз тўла очликка ўтсангиз, факат дистилланган сув исчсангиз, сизнинг ҳаётий кучингиз овқатни қайта ишлаш, ҳазм қилиш ва ортиқчасини чиқариб ташлашга кетмай, организмни тозалашга сарфланади. Чуқур ички тозаланиш, куч йиғиш учун физиологик дам олиш — мана сизга очлик оқибати!

Енди фараз қилайлик, сиз 60 ёшдасиз. Кунига 3 марта овқатланасиз, корнингиз очми-тўқми, барибир, шу билан заарли, заҳарли моддаларнинг бўринларга ўтишига йўл очасиз. Бу холда очлик сизнинг ички кучингизга заҳарли, токсик моддаларни чиқариб ташлашда ёрдам беради, ёшингиз улуғлигини эсдан чиқарасиз.

Хозироқ оч юришни бошланг. Бошланишига 24 соат оч юринг. Шунинг ўзида бўринларингизга қандай таъсир қилганини сеза бошлайсиз. Бошингизни чапдан ўнгга бир неча бор қайириб кўринг, шунда сиз қандайдир овоз эшиласиз. Бу овоз умуртқа поғонасида заҳарли кристаллар пайдо бўлганидан дарак беради. 24 соат ёки 7 кунлик очлик бирданига сизни заҳарли қолдикдардан озод қилмайди. Лекин тозаланиш бошланади. Хафтасига бир кун оч юринг, шунинг ўзи йилига 32 кунни ташкил қилади. Бу вакт ичидаги ҳаётий куч организмда кўпаяди ва заҳарли кристалларни чиқариш учун етарли бўлади. Ҳар бир очликдан сўнг сиз ўзингизни эркинроқ сезасиз. Ёшингиз улуғлиги эсингиздан чиқади.

Муддатидан олдин қариш белгилари

Сиз барча ишни қийинчилик билан бажарасизми? Юзингизнинг аввалги рангини йўқотмаяпсизми? Хотарангиз ёмонлашдими? Овозингиз йўқолмоқдами? Кўл ва бармоқдарингаз титрайдими? Зинадан кўтарилаётганингизда нафасингиз сикадими? Белингиз букилиши қандай? Бўринларингиз шиқирлайдими?

Ундей бўлса сиз зудлик билан нимадир қилишингиз зарур! Ҳозироқ, шу бугуноқ!

Очлик — дунё қаби қадимий

Хайвонлар кўп овқат еб қўйса ёки касил бўлса, оч юриш истаги пайдо бўлади. Улар тузалмагунича ёки аввалги еган овқатини ҳазм қилиб бўлмагунича оч юради. Тарихдан маълумки, диний уламолар ва қадимги олимлар очликдан даволовчи восита сифатида кенг фойдаланганлар, Улар фақат касал бўлганларида ёки организмни ёшартириш, янгилаш онидагина эмас, балки руҳий чиникиш учун ҳам оч юришган. Улур файласуф Пифагор ўз фалсафасини ўргатишдан олдин ўқувчиларидан 40 кун оч юришни талаб қилган. Унинг фикрича, 40 кунлик очликдан сўнг ўқувчилар фикри аниқлашиб, унинг фалсафий қарашларини осон ўзлаштиришлари мумкин экан. Демак, очлик авваллари ҳам, ҳозир ҳам фақатгина организмни тозалабгина колмасдан, инсоннинг ақлий ва руҳий фаоллигини ҳам яхшилайди.

Очлик аклини пешлайди

Менинг ҳаётимда ҳам, минглаб талабаларим шахсий ҳаётида ҳам доимий илмий очлик катта ўрин тутади, бизлар учун ақл ва руҳ улкан эшиклари ҳамиша очиқ. 1 ёки 3 кунлик очликдан сўнг сиз учун ҳам акд эшиклари очилаётганини сеза бошлайсиз. Сиз мантиқан тўғри фикр юрита бошлайсиз, тезда муаммолар ечимини топа оласиз. Аввал сизга муаммо бўлган нарсалар энди оддий ва енгил кўринади. Очликдан сўнг сиз энди ҳеч нарсадан чўчимайсиз, аввал сизни хавотирга солган муаммолар тезда ечимини топади. Хотирангиз яхшиланади. Янги инфомасияни қабул қилиш ҳам яхшиланади. Организмингиз тозаланган сари ўзингизда йиғилиб бораётган кучни сеза бошлайсиз. Бу ўша куч — ички ишонч, у сизни доимо оптимист бўлишга ундейди. Хотирангиз ўткирлашади. Сиз кўп йиллар аввал кўрган ва эшитганларингизни, одамларни, жойлар, айрим эпизодларни эслайсиз. Ўз устингизда ишлаш имконияти пайдо бўлади. Билим — ҳаётда, тайёргарлик эмас. Бу ҳаётнинг ўзи. Ақдий ва руҳий ўсиш инсониятнинг ердаги энг улур мақсадларидан хисобланади. Шундай қилиб, очлик билан 3 та нарсага эришилади: тананинг жисмоний жазоланиши, акд ва руҳнинг тиниқлашиши, шунингдек, натижада улкан соғлиқка эришиб, ҳаётдан баҳра олиб яшайсиз. Энг қадрлиси — ички хотиржамлик, руҳий аниқлик. Буларнинг ҳаммаси ҳаётингизни янада жозибадор қиласади. Ҳозирги ҳаётда бу кам учрайдиган ҳолат.

Диндор одамлар очликка риоя қилишган

Маълумки, диний одамларнинг барчалари, шунингдек, Довуд, Мусо, Исо пайғамбарлар ҳаммаси 40 кунлик очликка риоя қилишган. Ислом динида 30 кун рўза тутиш фарз қилинган.

Авваллари бўлганидек, ҳозир ҳам оч юришни рад қилувчилар кўп. Баъзилар очликни илмий тасдиқланмаган, деган фикрда. Булар эски, яъни овқат еган киши кучли ва овқат емасдан оч юргани касал бўлади, деган рояни илгари сурадилар.

Очликда бир неча кун ўзингизни нохуш сезишингиз мумкин, чунки биз ёмон одатлар қулига айланганмиз. Агар биз биринчи уч кунлик очликка чидасак, кейинроқ биз ундан хузурланамиз. Сиз овқат тўғрисида ўйламайсиз. Чунки сизда катта қувват заҳираси мавжуд. Албатта, агар сиз заҳарли қолдикдарга тўйинган бўлсангиз, очлик бу токсинларни чиқариш жараённада ўзингизни бироз нохуш сезишингиз табиий. Бу очлик сизга ёрдам бермоқда дегани. Мукофотига тана тозалигига эришасиз. Кўзингиз нури ўткирлашади. Очликдан сўнг овқатингиз бошқача кўринади. Сабзавот ва мевалар ажойиб таъмли бўлади. Танангиз чарчоқ нималигини билмайди. Уйқунгиз тиниқлашади. Очлик сизни шунча кўп яхшиликлар билан мукофотлайди.

Ошқозон хизматкорига айланманг

Кўпчилик одамлар нафс қулига айланганлар. Улар маълум вақтларда нонушта, тушлик ва кечки овқатларини истеъмол қилишлари зарур. Улар очми ёки тўқми, кўп ейиш, айникса, сифатсиз овқатланишдан азият чекишиади. Бундай ҳолатда касалликнинг кўплигига ажабланмаса ҳам бўлади. Инсон пичоқ ва қошиқ ёрдамида ўзига чоҳ қазийди, деган мақолнинг тўғрилигига иқрор бўласан. Кўплаб инсонлар ошқозонларига дам беришмайди. Бундай овқат ҳазм қилувчи аъзоларни шунчалик тўлдиришадики, охир-оқибат улар фаолияти ишдан чиқади. Соғликдан сўнг кам овқат истеъмол қилаётганингизни сезасиз. Мен ўзим жисмонан жуда ҳаракатчанман. Кунига икки маҳал овқатланаман, овқатланиш орасида ҳеч нарса истеъмол қилмайман. Ҳар хафтада 24 соат оч-юраман, бундан ташқари йилига 2-3 марта 7-10 кунлик очлик эълон қиласаман.

Очликдан сўнг юзингиз ранги тиниқлашганини, кўзларингиз чараклаётганини, тана тозаланганидан юрагингиз ёқимли ашула хиргойи қилаётганини сезасиз, чунки сиз ички аъзолар ва қондан улкан юкни олиб ташладингиз! Бугунок очликни режалаштиринг.

Очликни муваффакиятли ўтказмоқчи бўлсангиз

Есингизда бўлсин, мен аввал ҳам айтган эдим, яна айтаман, тана ақлсиз! Қачонки, сиз очлик эълон қилдингизми, демак, ақл танадан устун келибди. Ақл истаги ошқозон истаги билан мустаҳкамланиши зарур. Шундай қилиб, шартли рефлекс ёрдамида ошқозон нонуштани кутади.

Менинг учун нонушта — бутунлай керак бўлмаган овқатланиш. Организм кечаси билан дам олган, энергия тўплаган, тўла ҳаракатсизликдан сўнг ичини овқатга тўлдириб олиш нима учун керак? Бу нонушта одамнинг кечаси билан йикқан энергиясини йўқотади. Одамлар кўп йиллар давомида эрталаб нонушта қилишни одат тусига айлантириб улгуришган. Уларнинг фикрича, эрталабки нонушта мухим, у кун бўйи ишлаш учун энергия беради.

Лекин бу нотўғри фикр, чунки нонуштадан сўнг то овқат ҳазм бўлиб, сизга бироз қуч бағишлагунича бир неча соат ўтади. Овқат ҳазм қилиш жараёни организмдаги энг мураккаб жараён хисобланади. Нонуштанинг барча қисмлари ҳазм бўлса, организм хужайралари ундан озиқланади.

Нонушта ўрнига машқлар

Мен 50 йилдан бери нонушта қилмайман. Мен эрталаб барвақт тураман, машқлар билан шуғулланаман. Соат 11 ларда озгина мева истеъмол қиласман. Соат 12 ларга бориб, биринчи марта овқатланаман.

Овқатланишни салатлардан бошлайман. Уларнинг асосини қирғичдан чиқарилган сабзи ва карам ташкил қиласди. Улардан кейин эса помидор, редиска, селдер, лавлаги кўк барги билан ва ҳоказоларни ейман.

Организм ичини тоза тутинг

Ҳаёт қучингиз камайиб, у организмдан шлакларни чиқариб ташлаш учун камлик қилмоқда. Шу вақтдан бошлаб қарилек бошланаётгани ҳақидаги хавотирингиз энди бефойда. Нима бўляпти ўзи?

Муддатидан олдин қариш — сир эмас. Сиз ўз ёмон сифатларингиз билан ўзингизни жазоладингиз. Соғлиқ ва узоқ умр кўриш сири қўйидаги уч сўзда мужассамлашган: «ичингиз тозалигини сақланг». Бу сўзларни онгингизга мустаҳкам мухрлаб қўйинг. Бу сўзларси дуо каби қайта ва қайта такрорланг. Очлик — организм ичини тоза тутишнинг ягона йўли. Очлик ҳеч нарса талаф қилмайди. Фақатгина кучли қатъият зарур, холос. Эсингизда бўлсин, рам~руssa -заифликда. Ҳаётда энг кучлилар енгиб чиқади. Очлик эса ўз-ўзини саклаш дастури хисобланади.

Сиз очликка тайёрмисиз

Очлик сизга ёрдам беришига ишонган бўлсангиз, демак, очлик ўтказишга тайёрсиз. Эслаб қолинг, агар ақлингиз очликни бошлаш керак, деган бўлса, ишонинг, ютуқ сиз томонда. Сиз организмингиз ҳар бир хужайрасига айтишингиз зарур: «Мен ишонаман, очлик мени яхши ҳолатга олиб келади». Хужайралар ҳам бу сўзларни ўзига қабул қилгандан сўнг очлик бошланидагиз мумкин. 24 соатлик очлик вақтида дистилланган сув ичинг, холос. Сувдан бошқа нарсани оғзингизга олманг. Агар сиз мева есангиз ҳам, бу очлик эмас, мевали парҳез хисобланади. Истардимки, сиз буни тушуниб еting, очлик деганида ошқозонга сувдан ташқари ҳеч нарса тушмасин. Сизда биринчи очлик енгил ўтиши мумкин ёки қисқагина оғир ҳолат содир бўлади. Биз нонуштадан нонуштагача ёки тушликдан тушликкача 24 соат оч юришимиз мумкин. Агар сиз чой, кофе, пиво, алкоголь ичимликларига одатланган бўлсангиз, сизда бироз боз оғрифи пайдо бўлади. Нима учун? Чунки организм хужайралари доимо ичиб келаётган стимуляторга тўйинган. Қачонки очлик хужайраларни вайрон қилувчи стимуляторлардан тозалай бошласа, ўзига хос реаксия беради, лекин сиз буни эсингизда тутишингиз зарур, бу очлик натижаси, у сизнинг зарарли одатлардан холос бўлишингизга ёрдамлашмокда. 24 соатлик очлик вақтида ўз иш фаолиятини тўхтатмаса ҳам бўлади — лекин ошқозонда бироз кучаниш сезилади. Агар сиз ақлни танага раҳбар қилиб қўйсангиз, ҳаммаси силлиқ ўтади. Акл олий хужайралари танага буйруқ бериб туриши зарур.

Ошқозонинг истакларига эргашиб кетманг.

Учта зарур одат

Учта одат борки, ҳаётнинг исталган шароитига мослаб сиз хоҳлаган нарсангизга етишишингиз мумкин, бундан ортигини инсоният ҳали ўйлаб топмаган.

Бу одатлар қуйидагилар:

- меҳнат қилиш одати;
- соғлом бўлиш одати;
- илм рлиш одати.

Агар сиз шундай одатларга эга бўлсангиз, шундай одатлар соҳибаси бўлган ҳамда сизни, севадиган аёлингиз бўлса, сиз ва аёлингиз ҳозир жаннатда экансиз.

Минг йилларча умр берилгандек бепарво бўлманг.

Тирик экансаз, яхшилик қилинг, бунга қучингиз етур.

Марк Аврелий

Шукр қилиши камбагалликда ҳам баҳт келтиради,

Ношуқрлик бадавлатни ҳам камбагал қиласада.

Конфусий

Бошлиша гашошилинг! Ўйлангки, сизда ҳар доим муваффақият созонии учун вақт бор, муваффақиятсизлик учун эмас. Арзимайдиган мақсад — жиноят.

Лоуелл

Ўтган вақт қайтмайди. Оқилу донолар ҳозироқ етарлича иши қилиб улгуришиади.

Ф.Бекон

Фақатгина дистилланган сув истеъмол қиласада

Очлик ҳақида гапирганимда кўп марта қайтараман: ҳеч қандай озуқа истеъмол қиласада, ҳатто сабзавот ва мева шарбатларини ҳам. Фақат диетилланган сув ичининг. Дистилланган сув — тоза сув. Бу, демак, икки қисм водород ва бир қисм кислород.- H_2O .

Агар сиз ёмғир ёки қор сувини ичсангиз, билингки, бу суюқликлар табиий дистилланган, буларда ноорганик минераллар йўқ. Булардан фақат 100% фойда оласиз. Сабзавот ва мева шарбатларини ичсангиз, дистилланган сувдан ташқари, табиий шакар, органик минераллар, витаминалар оласиз.

Сиз қўл, дарё суви ё илиқ сув ичсангиз, билингки, сувдан ташқари ноорганик минераллар ҳам қабул қиласадиз. Бу сув қаттиқ сув ҳисобланади. Унинг таркибида ноорганик минераллар кўп.

Енди сизга озуқа ҳақида қисқа дарс бераман. Кимёвий моддаларнинг икки тури мавжуд: ноорганик ва органик. Ноорганик химикатлар инерт бўлади, организм ҳужайралари уларни ўзлаштирамайди. Танамиз тирик озуқалардан олинадиган 10 та органик минераллардан иборат. Биз олма ёки бошқа мева есак, бу тирик озуқа. Улар узилганидан сўнг маълум вақт яшайдилар. Ҳайвонотлардан олинадиган озуқалар ҳам тирик ҳисобланади: балиқ, сут, пишлок. Органик моддалар бизга ҳаёт бағишлайди. Агар биз ўсимлиги йўқ ороттга тушиб қолганимизда ўлимга маҳкум бўлардик. Чунки оёшмиз тагидаги ер 16 ноорганик минераллардан иборат, тана уларни ўзлаштира олмайди. Фақат ўсимликлар ердан ноорганик моддаларни шимиб олиши мумкин. Инсон ноорганик моддалардан озуқа сугуриб чиқара олмайди.

Дарё сувлари турли минералларга бой. Улар қандай минераллар? Органик минералми ёки ноорганик?

Улар хәётларини инерт минераллар билан оғирлаштирадилар. Инерт минераллар буйрак ва ўт пулға тошта, артерияларда захарлы кристалларга айланады.

Сиз яна «Дистилланган сув — ўлик сув, унда балиқлар күп яшай олмайды», деган гапларни эшиласиз. Албатта, балиқлар дистилланган сувда күп яшай олмайды. Чунки уларнинг ҳаёти учун сув ўсимликлари зарур.

Енди шундай тахмин қылсак, сиз пароходда Японияга сузиб кетаётган эдингиз, пароход ҳалокатга учраб, қайикда бир кун очиқ денгизда сузишга түғри келди. Сиз факат ёмғир сувини ичишиңгиз керак. Наҳотки, сиз ёмғир сувини ўлик сув ҳисоблаб, уни ичишдан воз кечасиз? Бу сувни сиз, албатта, ичасиз, баъзи инсонлар факат ёмғир суви ичиб кун кўришади.

Кипр оролидаги қудратли император Тибериуснинг машхур саройида ёмғир сувини йигиш учун улкан резервуар бўлиб, курғочилик йилларида ундан фойдаланишган. Орадан 2000 йил ўтган бўлса ҳам, Кипр аҳолиси ана шу резервуардан фойдаланади. Мен буни ўз кўзим билан кўрганман. Агар бу оролга қачондир бориб қолсангиз, сиз ҳам уни кўришиңгиз мумкин.

Бир неча йил аввал дўстим билан Жанубий денгиз оролларига саёҳат қилдик. Бу оролларда яшовчи ҳалқ — полинезияликларни кўрдик. Улар соғлом, чиройли, бўйдор одамлар экан. Умрларида дисгалланган сувдан бошқа сув ичмаганлар, чунки бу орол Тинч океани билан ўралган. Денгиз суви ичишга яроқсизлиги маълум, ороллар говак кристаллардан иборат, шунга сув ер юзида сақланмайди, тезда шимилиб кетади. Шунинг учун бу оролларда яшовчи инсонлар ёмғир сувидан ташқари кокос ёнғоги сувини ичишишган. Оролда яшовчи ҳалқ орасидан энг кексаларини бизнинг яхтадаги шифокорлар назоратдан ўтказишганда улар ўзларини жуда яхши сақлаб қолғанлари маълум бўлди. Оролда яшовчиларнинг эркаклари ҳам, аёллари ҳам намуна бўлишлари мумкин. Улар факат дистилланган сув истеъмол қилиб, узок, соғлом умр кечирарадилар.

Очлик илк сеансида қанча вақт оч юриш мумкин

Биринчи марта очлик сеанси ўтказаётган киши 10 кундан ортиқ оч юрмаслиги керак. Очлик тажрибаси бир неча йилдан бери узоқ вақт очлик сеансларини ўтказиб юрган. Мутахассис назоратида ўтказилгани мақсадга мувофиқ.

Очлик, аввало, организмни илмий тозалаш усули бўлиб, уни олдиндан ўйлаб ўтказиш зарур. Инсон илмий текширилган бўлиши керак. Мутахассис очликни қачон тўхтатиш кераклигини билади, очлик ўтказаётган одам буйраклари фаолиятини назорат қилиб туради. Буйраклар токсик заҳарларни қондан чиқармокда. Сийдиклар кунига бир неча марта текширилади. Агар ҳаддан ташқари кўп микдорда токсик заҳар чиқса, буйраклар зўриқишининг олдини олиш мақсадида очликни тўхтатиш мумкин.

Мутахассислар бирданига 30-40 кунлик очлик ўтказиш керак, деб айтишмайди. Мен кўпинча одамларда очлик ўтказишни 21 -25 кунга мўлжаллаб бошлардим. Лекин 6 кундан сўнг организмдан катта микдорда токсик заҳарлар чиқа бошласа, сдабаб очликни тўхтатишга мажбур бўламан. Оч юрувчи одам табиий овқатланишга ўтади.

Тажрибасиз мутахассислардан қанча узоқ вақт оч юрилса, ички тозаланиш шунча кучли бўлади, деб эшигтанман. Бунга ишонмайман, чунки ҳозирги замон маданийлашган инсон -енг кучсиз махлуқ. Тангри яратган махлуқотлар орасида ҳеч бири инсон каби табиат қонунларини кўп бузмайди. Сиз билиб олинг, инсон табиат қонунларини бузишга ҳакки йўқ. Бу билан у ўзини вайрон қиласди. Инсон соғлик ва узоқ умр кўриш хақидаги маслаҳатларга жуда ишонувчан.

Касаллик — шифокорларга, операсияларга, дори-дармонларга тўланадиган товонон. Ҳаммадан кўп санаторий, клиникалар тузалувчилар учун, уйларга ким эгалик қиласди? Биз! Кимлар энг кўп аспирин таблеткалари ва бошқа оғриқ қолдирувчи дорилар қабул қиласди? Биз!

Менимчча, аспирин тозами ёки бошқа дорилар билан аралашми, инсон организми учун хатарли ҳисобланади, уни қабул қилувчилар жиҳдий хавфга дуч келиши мумкин. Шу сабабларга асосланиб, мен узоқ вақт очлик ўтказиш самарасига ишонмайман, агар у яхши мутахассис назоратида ўтказилаётган бўлса ҳам. Инсон факат нотўғри овқатлайиш заҳарларидангина эмас, балки авваллари кўплаб қабул қилган дорилар қолдири таъсиридан ҳам вафот этади.

Мен кам муддатли очлик сеанси ўтказиб, яхши натижага эришганман, узоқ муддатли очлик сеансларини кузаттан бўлсан ҳам.

Ҳафтасига 24-36 соат очлик сеанси ўтказиб, оч юрувчилар ҳақиқатан ички тозаланишга эришишади. Ҳеч қандай нонушта керак эмас, фақат мева истеъмол қилиш лозим.

Инсон соғлом бўлиб, узоқ умр қўришни истаса, ўзини очликка тайёрлайди. Ойига 3-4 кун табиий озуқа истеъмол қилиб, буни бир неча ой давом эттириш мумкин.

Ҳафтасига бир кун очликдан сўнг яна ойига 3-4 кун очлик сеанси ўтказиб, бу 4 ой давомида қайтариб борилса, инсон энди 8 кунлик очлик сеанси ўтказишга тайёр бўлади. Бу вақтга келиб, ҳафтасига 3-4 кунлик очлик сеанси ва кейинги натурал озуқа истеъмол қилиш ҳисобига организм анча тозаланган бўлади. Энди 6 ойдан сўнг 8 кунлик очлик сеанси ўтказиш осон кечади. Биринчи 8 кунлик очлик сеанси ажойиб натижа беради, яхши ички тозаланишга эришилади.

6-8 ой ўтказиб, 10 кунлик очлик сеансига тайёрланса бўлади. Бу билан инсон ўз организми ҳар бир хужайраларини тозалашга эришиади.

Қанча вақт оч юриш мумкин

Одамлар ўз қисқа ҳаётларининг кўп вақтини ўз-ўзларини вайрон қилишга сарфлайдилар. Мен ҳаётда нимани исташимни биламан. Биламанки, соғлиқ ва узоқ умр пулга сотиб олинмайди. соғлиқ ва узоқ умрга тенг келадиган бойлик бўлмайди. Мен йилига — 365 кун ўзимни жуда соғлом ҳис қиласман. Менда ҳеч қандай оғриқ ёки тана чарчоги сезилмайди. Буни менга ҳеч ким совра қилмади. соғлом ҳаёт тарзи ҳисобига бунга мен ўзим эришдим.

Тез-тез очлик сеанси ўтказсангиз, шунчалик кўп очлик сеанси ўтказа оласиз

Мен сизнинг очлик сеансингизни 10 кун билан чегаралаб қўймоқчи эмасман, лекин 10 кунлик очлик сеансини 4 ойлик интервал билан олти марта ўтказмагунингизгача очлик сеансини 10 кундан ошириш маслаҳатини бермайман. Яхшигина тажрибага эга бўлганингиздан сўнг 15 кунлик очлик сеансига ўшишингиз мумкин. Бу билан сиз улкан тозаланишга эришасиз. Сиз энди бундай очлик сеансидан нима кутишни биласиз. Шахсан ҳафтасига 24-36 соатлик ва йилига 4 марта 7-10 кунлик очлик сеанслари мен учун етарли деб ҳисоблайман.

Мен ҳафтасига 12 марта овқатланаман, гоҳо ундан ҳам кам, чунки очлигимни сезмагунимча овқатланмайман.

Яна қайтариб айтаман, очлик сеанси давомида узоқ вақт оч юришда мутахассис қўрсатмаларқдан четга чиқиши ярамайди. Мен узоқ муддат очлик сеанси фойда бериштага унча ишонмайман. Шунинг учун зарурат бўлмаса, мутахассис назоратиссуз узоқ муддатли очлик сеанси ўтказмаслигингиз мақсадга мувофиқ.

Енг яхши натижага эришиш учун

Англияда 30 кунлик очлик сеансини самарали деб ҳисоблашади. Бундай очлик сеансини инглиз шифокорлари назоратида кўп вақтини ўрин-кўрпа қилиб ўтказишади. Уларга вақти-вақти билан бир неча дақиқадан туриб юришга рухсат берилади. Германияда 21 кун, Франсияда 14 кундан кўп эмас. Америкада эса 30 кун энг яхши муддат ҳисобланади.

Яна бир марта қайтараман, агар сиз 10 кундан ортиқ очлик сеансини ўтказмоқчи бўлсангиз, сиз, албатта, шифокор-мутахассис назоратида бўлишингиз керак. Агар организмдан заҳарли моддалар чиқиши оғир кечса, очликни қачон тўхтатиш кераклигини билмайсиз, мутахассис очликни қачон тўхтатиш зарурлигини айтади.

Тўғри овқатланиш билан қисқа очлик сеансларига ҳамда улар орасида тўғри турмуш тарзига ишонаман

Мана, менинг очлик қоидам! Аввалом бор, биз табиат билан борлиқмиз, ҳар биримизда қўрқув аломатлари кўп. Агар сиз аввал очлик сеанси ўтказмаган бўлсангиз, ҳафтасига бир кунлик -24-36 соатлик очликдан бошланг. Кейин сиз 3-4 кунлик, кейин 7-10 кунлик очлик сеанслари ўтказинг, шунда сиз иродангиздан фахрланасиз. Сиз тўла ички тозаланишга қисқа очлик сеанси билан эришасиз. Эсда тутинг, буни давомли бажариш лозим, яъни қанча кўп оч юрсангиз, танангиз шунчалик кўп тозаланади, шу билан бирга, очлик сеанслари орасида тўғри турмуш тарзига риоя қилиш талаб этилади.

Бу китобда сизга берадиган энг яхши нарса — тўғри маълумот. Бунга ишониш эса ўзингизга боғлик.

24 соатлик очликни тўхтатиш

24 соатлик очлик сеансингизни нонуштадан нонуштагача ёки тушлиқдан тушлиқкача фақат дистилланган сув билан ўтказишингиз мумкин. Агар истасангиз, бир стакан дистилланган сувга чой қошиқнинг учдан бирига тенг тоза асал ҳамда бир чой қошиқ лимон шарбати қўшишингиз мумкин. Бу организмдаги заҳарли моддаларни эритишга ёрдам бериб, кучингизни сақлади. Бундан ташқари, сув таъмини ёқимли қиласди. Юқорида айтилганидек, заҳарли моддаларни эритади, буйрак орқали тозаланишга эришилади. Буйраклар очлик сеансида муҳим, рол ўйнайди. Шунинг учун бу вақтда кўпроқ дистилланган сув ичиш зарур. Сиз буйраклар ёрдамида чиқарип ташланган заҳарлар ва кристалларни ўз кўзингиз билан кўраеиз. Барча ҳаёт кучингиз ва асаб энергиянгиз энди энг юқори режимда ишлай бошлайди. Чунки энди чайнаш, майдалаш, ишлаш, ўзлаштириш ва чиқарип ташлашга жуда кам энергия сарфланади. Тез-тез оч юриш ҳисобига организмдан аввал қабул қилган турли дори қолдикларини ҳам чиқарип ташлайсиз.

Болалигимда мен турли касалликлар билан орриганман, томок безлари яллигланиши, кўйкўятал, қизилча ва бошқалар. Менда ҳар хил дорилар қабул қилганман, айниқса, «каломел» номли дори симоб асосида тайёрланган эди. Швейсариядаги санаторийда даволаниб, соғлигим тиклангандан сўнг мен очлик бўйича доимий дастур асосида иш олиб бордим, у хозиргача давом этмоқдаман. Мен ҳафтасига 24 соат, йилига 4 марта 7-10 кундан оч юардим, ҳар ўн кунлик очликдан сўнг бир ой организмга дам берардим, очлик даврида фақат дистилланган сув ичардим. Бу режимда 5 йил бўлганимдан сўнг 20 кунлик очликка ўтдим. Шунда менда мўъжиза рўй берди. Бу 10 кунлик очликнинг еттинчи куни эди. Мен тоза ҳаво ва офтоб нурларидан маза қилиб, дарё бўйида кетаётган эдим. Бирданига ошқозонимда қаттиқ оғриқ сездим, аранг манзилимга етиб борганимда тўғри ичакда оғир ва совук нарса сездим. Бу ўша ёшлигимда ичган «каломел» дорисидан қолган симоб эди, тушган симоб миқдори кичик чой стаканинг учдан бир қисмича эди. Шу кундан бошлаб, «соғлик» сўзининг энг олий маъносини тушуниб ётдим.

Руҳий-ахлоқий ҳолатингизни юқори даражада сақланг

Сиз соғлом, тетик, ёш танани вужудга келтираётганинг ҳақидаги фикр сизнинг руҳий-ахлоқий ҳолатингизни юқори даражада сақлаб туришга ундаиди. Ўзингизга нисбатан ачиниш ҳиссиётига берилманг. Салбий фикрларни ўзингиздан ҳайданг. Очлик даврида қуидаги фикрларни ишонч билан қайтаринг:

1. Мен энг катта куч — ички тозаланиш ва янгиланиш кучига мурожаат қ
2. Очлик даврининг ҳар дақиқасида организмдан заҳарли моддалар чиқиб кетмок
3. Соат сайин организм ўз-ўзини тозаламоқда.

Есингизда тутинг, бу фикрларни организмнинг ҳар бир ҳужайрасига етказиб, сингдиришингиз зарур. Ҳар қандай фикр ҳужайралар орқали рўёбга чиқади.

Сиз очлик сеанси ўтказмоқчи бўлганингиз ҳақида яқинларингиз, қариндошларингиз билан маслаҳатлашманг, сиз салбий реаксияга дуч келишингиз мумкин.

Организмдан токсин ва заҳарли моддалар чиқаётганда, қон тозаланаётган вақтда сиз ўзингизни аъло даражада сезмайсиз, албатта, ҳаммаси ўтиб кетади, деб ўзингизга қайта-қайта тасалли беринг. Мақсадингаз йўлида қаттиқ туринг, ажойиб натижаларга эришасиз. 24 соатлик очлик охирида биринчи истеъмол қиласиган озуқа — янги узилган сабзавотдан салат, кирғичдан ўтказилган сабзи ва карам, унга апелсин ёки лимон шарбати бироз қўшилса, таъми ёқимли бўлади.

Сўнгра пиширилган сабзавот истеъмол қилинг, масалан, димланган помидор. Улар кислота пайдо қилмайди, агар сиз шакар ва оқ нон қўшмасангиз, албатта. Сиз турли қўкатлар истеъмол қилишингиз мумкин. Шпинат, карам, қовок, седдер, ловия, фасол ва ҳоказо.

Есингизда бўлсин, очликдан сўнг ҳеч қачон гўшт, балиқ, пишлок, сарик мой, ёнғоқлар ва шунга ўхшаш озуқа истеъмол қилманг. Сизнинг биринчи овқатингиз салат ва унга нисбатан 5% пиширилган сабзавот бўлиши керак.

24 соатлик очликдан сўнг икки кун ўтгунича оғир ҳазм бўладиган таом истеъмол қилманг.

3, 7, 10 кунлик очлик сеанслари

3 кунлик очлик сеансини яхши шароитда ўтказишингиз керак. Заҳарлар организмдан чиқаётганида дам олинг. Сиз бу вактда китоб, газета, журнал ўқиманг. Радио эшитманг, телевизор кўрманг, шерикларингиз билан бирга вакт ўтказманг. Кроватда ётинг, айникса, бироз бетоблик сезсангиз. Бу бетоблик даври заҳарлар қанча тез чиқса, шунча тез ўтиб кетади. Эсингизга соламан, очлик сеанси узокроқ давом этса, буни атрофдагилардан сир тутишни унумтманг чунки уларнинг салбий таъсири сизга ҳам ёмон таъсири ўтказиши мумкин. Уйингиз тинч бўлса, бирор жойга кетишингизнинг ҳожати йўқ. Лекин дала ҳовлига ўхшаш тинч, тоза ҳаволи ва хеч ким йўқ жойда очлик сеансини ўтказсангиз, энг яхши натижага эришасиз.

3 кундан 10 кунгача ёки ундан кўп вакт очлик сеанси ўтказаётган бўлсангиз, ўзингизни операсия столида кўринг. Кроватда дам олиш муҳим, чунки сизнинг ҳаёт кучингиз бу вактда токсин ва заҳарларни чиқаришга, организмни тозалашга сарфланади. Агар бироз айланиб келишни истасангиз, бунга кучингиз етсагина, чиқинг. Узок вақт күёш нурида тобланманг. У сизнинг асаб тизимингизга салбий таъсири қилиши мумкин. Агар ухлай олсангиз, қанча кўп ухласангиз, шунча яхши. Агар ухлай олмасангиз, хеч нарса тўғрисида ўйламасдан ётинг. Миянгизга дам беринг, кераксиз фикрлардан холи қилинг.

Очлик вақтида ичаклар фаолияти

3-10 кунлик очлик вақтида ичаклар фаолияти пасайиши қўпчиликни хавотирга солади. Бундан хавотир олманг. Ичаклар фаолияти очликни тугатганингиз заҳоти ўрнига тушади. Мен ични юмшатувчи воситаларга, очлик даврида клизма фойдасига ишонмайман. Менимча, бу табиий бўлмаган восита. Ичаклар санитар ва антисептик механизмига эга, ичакдаги қолдиқлар очлик даврида чиқариб ташланади. Очлик тутаганидан кейин ичаклар равонроқ ишлай бошлади. Сиз сабзавотлар ва 5% гиия пиширилган еабзавот истеъмол қилишингиз зарур. Организмнинг оқсилга бўлган эҳтиёжи ёнроқ, писта ва сабзавотлар хисобита тўлдирилади. Агар сиз тозаланмаган, туйилган ундан тайёрланган нон истеъмол қўлмоқчи бўлсангиз, уни қизаргунича сиширинг, сўнgra совутинг. Нонни яхшилаб қотиринг, токи чшендаги крахмал шакарга айлансин, нон бўлакчаларини шундай қотирингки, улар кўлингизда упадек майдалансин.

Очликдан сўнг сиз ундирилган буғдой донини истеъмол қилишингиз мумкин, бу жуда фойдали. Мана шу озуқа организмни кераклича намловчи ва мойловчи хисобланади.

Яхши соғлиқ томон етакловчи йўл

Таъкидлаганимдек, очлик дастурим ҳафтасига 24-36 соатдан йилига 4 марта, йил бошида мен 7-10 кунлик очлик сеансини қачон ўтказишимни белгилаб оламан. Демак, очликка тайёрланиш январ ойининг биринчи ярмиданоқ бошланади, Кейингиси эрта баҳорга-тўғри келади. Баҳорда ҳар доим 10 кунлик очлик сеансини ўтказаман, чунки бу вактда узок қиши фаслидан сўнг организмни тозалаш зарурати туғилади. Мен ёзги очлик даврида одамлар билан тўлиб-тошган, нафас олиш қийин бўлган хоналарда маъруза қиласман. Афсуски, ҳамма инсоилар ҳам очиқ, тоза ҳавони ёқтиравермайдилар.

Тангри ўзи яратган маҳлуқларига

Сув, ҳаво ва нур берди.

Имсон эса ўзини-ўзи нафас оиш

Бўлмайдиган хонага қамаб,

Биродарлари нима учум ўлаётгасита ажабланади.

Очлик инсон организмидаги термостат барпо қиласи

Кузатишимча, очлик организмни шундай тозалайдики, тана аъзолари ишини шундай тартибга соладики, организмнинг термостатик ҳолати ҳам яхшиланади. Очлик ва тўғри ташкил қилинган ҳаёт тарзи натижасида менинг организмим доимо иссик-совукликнинг ҳар қандай ўзгаришларини қийналмасдан ўтказа олади. Ёзда мен 7 кунлик очлик сеансини июл ёки август ойининг иккинчи ярмида ўтказаман. Бу очлик мен учун энг осони, чунки бу даврда янги сабзавот ва мевалар сероб бўлади.

Кузда эса мен очликни 7-10 кунгача ётказиб, октябр ойининг охири ва ноябр бошларида ўтказаман. Шундай қилиб, мен йилига 75 кунгача оч юраман.

Мен жигар, ўт пуфаги ва бошқа гормон ишлаб чиқарувчи аъзолар — барчасига физиологик дам бермоқдаман. Ўт пуфагининг физиологик дам олиши унга инсулинни кўпроқ ишлаб чиқаришига ёрдам беради. Ошқозон хам овқат ҳазм қиладиган суюқликни кўплаб ишлаб чиқаради, орзингиз қуримайди, ширин таъм пайдо бўлади, нафас олишингиз яхшиланади.

Табиат организмни ва нафас олишни тозалаб, турли ҳидлардан холи қиласи.

7 кунлик очликни тўхтатиш

Сиз 7 кунлик очлик сеанси ўтказганингизда ошқозон ва ичакларингиз анча қисқаради. Очликни тўхтатганингизда қуйидагиларга риоя қилишингиз керак:

- очликнинг еттинчи куни соат 5 ларда 4-5 та помидорни тозаланг, бўлакларга бўлинг, қайноқ сувга солиб қўйинг. Кейин улар совуганида истаганингизча истеъмол қиласи;
- эртасига эрталаб соат 8 ларда қирричдан ўтказилган карамдан салат тайёрланг. Унга яримта апелсин шарбати қўшинг. Салатдан сўнг димланган кўкат ва помидор истеъмол қиласиз. Идишга кўкат ва бироз сув қўйиб, оловга қўясиз, қайнашга яқин оловдан олиб, совутасиз, сувини тўкиб ташлайсиз. Бу кўкат билан икки бўлак буғдой нони истеъмол қилишингиз мумкин. Бу сизнинг эрталабки биринчи овқатингизга бўлади. Кун давомида исталганча дистилланган сув ичишингиз мумкин. Тушликка қирричдан ўтказилган сабзи, майдаланган селдер ва карамдан салат тайёрлаб, апелсин шарбати қўшасиз. Кейин икки хил сабзавот, масалан, шпинат, баргли карам ёки пиширилган селдер ва қовоқ истеъмол қиласиз. Бу озуқалар ҳеч қандай гўшт билан аралаштирилмайди.

Тўққизинчи куни эрталаб меваларнинг хоҳлаган тури билан нонушта қилишингиз мумкин. Икки ошқошиқда ундирилган бурдой донларини бир ошқошиқ асал билан аралаштириб, бироз ширин таъм билан истеъмол қиласиз. Кундузи қирричдан ўтказилган сабзи, карам ва селдердан тасёрланган салат, яна битта пиширилган сабзавот истеъмол қиласиз. Тушликка петрушка, помидор ва иккита димланган сабзавотдан салат тайёрлаб, истеъмол қиласиз. 10-кундан бошлаб сиз китобда келтирилган менюдан фойдаланишингиз мумкин.

10 кунлик очликни тўхтатиш

7 кунлик ва 10 кунлик очликни тўхтатишда бироз фарқ бор. Очликнинг 10-куни соат 5 ларда димланган помидор истеъмол қиласи. Кейин 7 кунлик очлик режимига риоя қиласиз. Кўнглингиз бошқа овқатларни тусаса ҳам, нафсингизни тийинг. Эсингизда бўлсин, сиз 7-10 кун овқат истеъмол қилмадингиз. Иштаҳангиз бироз камайган, овқатланиши мақсадингиз тезда энергия йиғиши эмас. Организмдан токсингарни чиқаришдан танани энергияга бойитишга ўтиш учун бироз вақт керак бўлади.

Ичаклар фаолиятидан хавотир олманг

Очлик сеансидан сўнг аввалгида овқатлана бошлашингиз учун бир ёки икки кун ўтиши мумкин, сиз ичакларингиз фаолиятидан хавотирланманг. Аллоҳ ичакларни токсингарларга қарши курашувчи қилиб яратган, бу тизим табиатан бехато ишлайди.

Организмдан чиқариб ташлаш идеал дастури

Ҳаётий тажрибамдан келиб чиқиб, қўйидаги қоидаларга риоя қиласман: уйқудан турганимдан сўнг ичакларим тезда харакатга тушади. Буни танамга бир неча айланма ҳаракат бериш билан бошласам, ичакларим тўла тозаланади. Мен нонушта қилмайман. Уйқудан туриб, бир леча соат ўтганидан сўнг мевалардан бироз истеъмол қиласман, бир бўлак банан, ананас ёки апелсин, янги кўкат ё қайнатиб пиширилган картошка, кора олхўри истеъмол қилиш мумкин.

Бир соат ўтиб, нонушта қиласман, нонуштага янги узилган сабзавотлагдан салат, яъни қиршчдан ўтказилган сабзи-карам ва селдердан тайёрланган салат ейман. Мен ўзимга қоида қилиб олганман, йилнинг исталган вақтида биринчи бўдиб салат истеъмол қиласман.

Баъзилар кунини суюқ овқат истеъмолидан бошлайди, суюқ овқатни эса нон билан истеъмол қиласи ёки бутербод ейди. Бу нотүгри. Пиширилмаган озуқа, яньи салат овқат ҳазм қилиш сүлакларини ишлаб чиқаради, чунки у табиий стимуляторларга бой.

Мен ишонаман, агар овқатланиши салатлардан бошласангиз, танангиз янгиланаётганини тезда сезасиз. Маълумки, пиширилмаган озуқа тирик озуқа бўлиб, табиий, қуёш нурлари билан турли биостимуляторларни ўзига сингдирган. Мен, албатта, 100% пиширилмаган озуқа истеъмол қилишни таргибот қилмоқчи эмасман. Чунки ҳозирги замон одами 5-6 минг йил олдин яшаган ўз аждодлари кабий яшай олмайди. Шунинг учун, фикримча, энг яхши парҳез бу 3/5 қисм (менюнинг бешдан уч қисми) мева ва сабзавотлар, 1/5 қисм оқсил моддалар. Оқсил моддалар гўшт, балиқ, тухум, табиий пишлок ёки ёнғоқ, писта, қовоқ уруғи, пиво ачитқиси ёки ундирилган донларда кўп бўлгани учун улар истеъмол қилинади.

Парҳезнинг қолган бешдан бир қисми уч хил озуқадан иборат:

Биринчи учдан бир қисми — табиий крахмал донлардан тайёрланган нон ва овқатлар, гуруч, чечевиса, фасол.

Иккинчи учдан бир қисми — табиий шакар. Уларни қуритилган мевалар, масалан, хурмо, майиз, турشاқ, баргак, қуритилган тут, анжир, асал, клён дарахти шарбатидан олиш мумкин.

Учинчи учдан бир қисми — тозаланмаган ёғлар: кунгабоқар ёғи, соя, ёнғоқ, бодом ёғлари.

Табиий бойитилган озуқа бўлгани сабабли улар оз-оздан истеъмол қилинади.

Гўшт ва вегетарианлик

Мана 50 йилдан ошдики, мен табиий озуқаланиш тарафдори бўлсан ҳам, ҳали-ҳануз гўшт истеъмол қилиш ёки вегетарианликка риоя қилиш кераклиги ҳақидаги тортишувлар тугамайди.

Ҳар ким илмий далиллар келтириб, фикрларини маъқулламоқчи бўладилар.

Кўп йиллар давомида оч юриш дастурига риоя қилишим натижасида парҳезим асоси сабзавот ва мевалардан иборат бўлгани учун гўшт ва балиқка унча эҳтиёж сезмайман. Организмим нима, қачон ва қанча истеъмол қилишини ўзи айтади. Шундай вактлар ҳам бўладики, организм гўшт ёки балиқ маҳсулотлари истаб қолади. Шунда мен бироз гўшт ёки балиқ истеъмол қиласман.

Меъёрида овқатланиши организмни турли кўнгилсизликлардан сақтайди, иссиққа, совукқа ва ҳар хил кучланишилар, зўриқишиларга чидамли қиласади.

Б.Франклин

Парҳезингиздан олиб ташлайдиган озуқалар

- тозаланган шакар ва таркибида шакар бўлган маҳсулотлар: жем, желе, мармелад, музқаймоқ, кекс, пирожний, сақичлар, ширин, ичимликлар, пироглар, консерваланган мевалар;
- кетчуп (томат соуси);
- хантал, рассолниклар;
- тузли маҳсулотлар: тузли картошка, қотирилган тузли нон, тузли печене, тузлж ёнроқ ёки мағиз;
- оқартирилган гуруч, перловка;
- ёғли маҳсулотлар;
- қовурйлган картошка, жўхори;
- кофе, кофели ичимликлар, чой, спиртли ичимликлар;

- тамаки;
- янги сўйилган чўчқа гўшти ва ундан тайёрланган маҳсулотлар;
- дудланган балиқ, гўшт;
- гўштли газаклар, ёғли сосискалар, ёғли гўшtlар;
- узоқ муддат сақлаш учун химикатлар билан дориланган қурилган мевалар;
- консерваланган шўрвалар;
- оқ ундан тайёрланган маҳсулотлар: қатлама, вафли, крокет, макарон, пирожний, тортлар;
- эскирган сабзавот ва улардан тайёрланган салатлар, қовурилган картошка;
- турли дорилардан ўзингизни эҳтиёт қилинг, аспирин, сунъий сут, уйқу таблеткалари, тинчлантирувчи воситаларни ичманг. Ўзингизча дори ичсангиз, ёмон оқибатларга олиб келиши юмкин.

Очлик вақтида клизма ёрдам берингага ишонмайман

Клизмадан зарурат туғилгандагина, яъни ичаклар фаолияти умуман тўхтаса, ичакларни зудлик билан тозалаш зарур бўлган вақтда фойдаланилади.

Клизма ёрдами беморга худди ҳасса ёрдамига ўхшайди.

Табиийки, ични бўшашибтирувчи дорилар билан клизма солиштирилганда клизма доридан яхши, лекин унинг ҳам ўзига яраша камчиликлари бор. Агар ундан тез-тез фойдалансангиз, ичингиздан керакли моддаларни кўшиб чиқариб юборади. Табиат бўшлиқни, ёқтиромайди, -демак, ўрнига инфексия кириши мумкин.

Очлик сеанси вақтида барча аъзолар дам олиш ҳолатида бўлади, демак, бу вақтда халақит бермаслигиниз керак. Очлик вақтида вақти-вақти билан ичаклар ишлаб қолиши мумкин, лекин ичаклар фаолияти сезилмаса, сиз заҳарланингиз дегани эмас. Овқат истеъмол қила бошлаганингиздан, айниқса, табиий озуқадан кейин олдингидан яхши ва мунтазам ишлайди.

Тилингиз ҳеч қачон алдамайди

Тилингиз мўъжизавий кўзгу ҳисобланади. Тилингиз танада, организм ҳар бир хужайраларида қанча токсин моддалар йиғилганини кўрсатади. Тил фақат ошқозон кўзгусигина эмас, балки ички чегараловчи тизим, десак ҳам бўлади. Организмда отздан бошданиб, чиқариб ташловчи тешик — ануслагача бўлган тизим бор, у 30 фут узунликка эга бўлган каналга ўхшайди. Бу канал бўйлаб барча қабул қилинган озуқа ҳаракатланади. Табиийки, ҳар хил озуқа турлича ҳазм бўлади, бутун канал бўйлаб ўтиш вақти ҳам турлича.

Маданийлашган парҳез катта ҳажмга эга, қайта ишлашга кўп суюқлик ва ёрлаш керак бўлади, чунки озуқа канаддан тез ўтиши зарур. Кўпчилик оғир, тозаланган, кислоталарга бой озуқа истеъмол килади. Мен ишонаманки, касалликларнинг умумий битта омили бор, бу — ич қотиши, ичинг равон юрмаслиги. Ич юрмаслиги ҳар хил бўлиши мумкин,, лекин мантиқан олганда, қабул қилинган ва чиқариб ташлантан микдор teng бўлмаса, ич юрмаяпти, дегани. Ич юрмаслиги жуда кўп касалликлар бошланиши белгисидир.

Одам бир кунда камида 6 марта овқатланади. Ҳозир оддий инсон кунига бир марта бўшанса, у ичининг юришини нормал ҳисоблайди. Кунига камида 6 марта овқат қабул қилиб, бир мартағина бўшаниш кам ҳисобланади. Инсон организми узоқ вақт зўриқиб бўлса ҳам, ишлаб келади. Кўп овқат истеъмол қилиб, кунига бир марта ёки ундан ҳам кам ҳожатга борадиган одамларга ич нормал юрмаётганини исботлаш қийин. Лекин битта хатосиз белги борки, бу -носоғлом тил. Тилга қараб одам организми керакмас чиқиндиларга тўлиб кетганини билиб олиш қийин эмас. Бир неча кун очлик ўтказсангиз, тилингиз оқ ранг, ёпишқоқ масса билан қопланади, ундан бадбўй хид келади. Бу оқ массани сидириб олиб, текширириш мумкин. Тилингизни сунъий равишда тозаласангиз бўлади, лекин бир неча соатдан сўнг тилингиз яна эски ҳолига келади. Ошқозон, ичаклар ва организм бошқа аъзолари қанчалик кўп заҳар ва керакмас чиқиндилар билан тўлганини

күрсатадиган яққол белги тил ҳисобланади. Фикримча, инсон организмидаги күпгина касаллуклар сабаби ич қотиб, юришмаслигидир. Бу қон касаллигими, хужайраларми ёки нафас олиш тизимими, фарқи йўқ.

Тил — умумийлаштирувчи аъзо, организм ҳар бир қисмининг соғлом ёки носоғломлигини күрсатувчи кўзгу. Очлик дастурига ва табиий озуқаланишга қанчалик риоя қилсангиз, тилингиз шунчалик тоза бўлади. Бу ўзига хос сигнал бўлиб, сиз соғлом ҳаёт йўли, касалликсиз, азобларсиз, доимий яшариш йўлига, қариликсиз, чарчоқсиз ҳаёт йўлига чиқиб олганингиз ҳақидаги сигнал.

Инсон қаригани учун ўлмайди. Инсон фақат қаригани, кексайгани натижасида келиб чиқадиган махсус касаллик йўқ. Күпгина касаллуклар — организмнинг токсик заҳарлардан тозаланишга бўлган ҳаракати.

Организмни тозаланг ва табиий озуқа истеъмол қилинг. Тилингиз ва сийдши назорат қилиб боринг.

Келажак шифокори ўз беморига

дори ёзиб бермайди, лекин унинг

парҳезига қизиқади, чунки истеъмол

қилаётган озуқа — барча касаллуклар сабабидир.

Овқатланиш учун яшаманг,

Яшаш учун овқатланинг!

Озуқа! Озуқа! У инсонга энг буюк роҳат бағишлайди ёки энг буюк азобга дучор қилади. Инсон организми керагидан кўп озуқа қабул қилишга кўп вақт чидаши мумкин, лекин шундай кун келадики, чиқарувчи аъзолар бундай зўриқишига дош беролмайди, ана шунда муаммолар бошланади.

Овқат ҳазм қилиш аъзолари касаллуклари — давр муаммоси

Инсонлар бошидан кечираётган касаллуклар орасида ич қотиши биринчи ўринда турди. Тонналаб таблеткалар, порошоклар, суюқ дорилар инсон организмини чиқиндишлардан тозалашга сарфланади.. Ич келишининг тўхташи — ўзига хос сигнал. Агар ич қотиши ички чиқиндишлар тўлиб кетгани сабабли юзага келган бўлса, буни ўзингиз текширишингиз осон: қундалик истеъмол қиласиган овқатингизни тайёрлаб, уни кострюлкага солиб, бироз сув қуйинг, тахминан 36-37°C ҳароратда сақланг, 8 соатдан сўнг нима бўлганини кўринг. Биринчи бўлиб димошнингизга ёмон ҳид урилади. Ачинқира бошлагани кўзга ташланади. Кейин овқат ачиди, газлар хосил қилади, агар газ юкорига кўтарилса, диафрагмани кўтаради, бу юрак фаолиятига ёмон таъсир ўтказади, агар газ курак мушакларини сикса, курак атрофида кучли оғриқ пайдо бўлади. Овқат массасининг ачиб қайнаши доимо организмда содир бўлиб турса, доимий бош оғрири ёки тушуниб бўлмайдиган касаллик ва бутун танада оғриқлар пайдо бўлиши мумкин. Элементар бактериология бизга шуни айтмоқдаки, ошқозонда ачиб, қайнаган овқат бактерияларнинг кескин кўпайиши ва улар фаолияти натижасида келиб чиқадиган моддалар ошишига олиб келади. Шундай килиб, биз ўз организмимизда турли микробларни хоҳлаганча кўпайтирамиз. Бу эса фожиага олиб келади. Агар сизда тез-тез шамоллаш, сурункали синусит ва бошқа касаллукларга мойиллик бўлса, ич қотиши бундай касаллукларнинг ривожланишига энг яхши туртки бўлади.

Хаддан ташқари ёғли озуқа энг муҳим аъзолардан бири бўлган жигар учун жуда хавфли. Жигар — энг улкан кимёвий лаборатория бўлиб, хизмат доираси жуда кенг. Жигар фақат ўт ишлаб чиқарибина қолмай, уни тозалайди ҳам. Жигар ичаклар билан тозалаш жараёнида ҳамкорлик қилади. Агар бири бетоб бўлса, иккинчиси унинг вазифасини бажаришга ҳаракат қилади, лекин бу жараён узок давом этса, организм ишдан чиқади. Жигар ва овқат ҳазм қилиш тизими ишдан чикса, сиз жиддий касалланасиз, шунинг учун ич қотиши, жигар хасталиги ва умумий ҳолсизланиш биргаликда кузатилади. Ўз-ўзидан аниқки, ичингизни заҳарлардан тозалаш учун овқатланмай кўйганингизда ўзингизни бир неча кун ёмон сезасиз.

Сиз оч юрган вақтингизда ҳаёт кучи кераксиз чиқиндишларни йигиб, уларни организмдан чиқариб ташлаш билан банд бўлади, қанча кўп оч бўлсангиз, нохуш ҳолатингиз ҳам шунча кўп бўлади. Лекин буйраклар ёрдамида чиқиндишлардан тозаланган заҳоти сиз ўзингизни яхши ҳис қила бошлайсиз, кундан-кунга аҳволинтиз яхшиланиб боради. Буйраклар ва бошқа аъзолар орқали кўплаб чиқиндишлардан фоғир бўлиш

вақтида ахволингиз яхши бўлмайди. 10 кунлик очлик вақтида ахволингиз яхшиланиши 3-кундан кейин эмас, 7-кундан бошланиши энди сизга аён бўлса керак.

Менинг назоратимда очлик сеансларини ўтказувчиларнинг кўпчилиги очликнинг 10-кунига келиб, ўзларини яхши хис қила бошлаганлар.

Очлик давридаги қандай нохушлик сезманг, г. унга эътибор бермасликка ҳаракат қилинг. Яна ва яна қайтараман: чидамли оч юрувчилардан бўлинг, табассум қилинг ва сабрли бўлинг. Табиатни айбламанг, у иложи борини қилмоқда, айбни ўзингиздан қидиринг.

Очлик ёрдамида балғамдан фориг бўлиш

Менинг назаримда, инсонлар муаммолари организм ички тозалаш тизими заҳарли чиқиндилар билан тўлиб-тошишидан келиб чиқади. Бу чиқиндилар организмда, асосан, балғам кўринишида йигилади. Ўзингизни балғамдан форигман, деб ўйлаб кўрганмисиз? Дастрўмолчангиздан кунига неча марта фойдаланасиз, синусал чуқурчаларда қанча балғам бор, улар бурун ва томоқ орқали қанча чиқарилади? томографингизни кунига неча марта чаясиз? Ҳозирги замон маданийлашган озуқа билан кун кўраётган ҳар бир одамнинг тозаловчи тизими муайян даражада балғам билан тўла. Балғам йигилиши инсон турилишидан бошланади. Балғам фақатгина бурун бўшлиғи, томоқ, ўпкада пайдо бўлади, деб ўйласак, хато бўлади, уни овқат ҳазм қилиш йўлида ҳам учратиш мумкин. Жуда кўп балғам ўпкада йигилади. Пневмания — ўлим билан тугайдиган оғир касаллик. Бу касаллик ўпка балғам билан тўлиб, қонни кислород билан таъминлай олмаганидан кейин бошланади. Ҳозирги замон маданийлашган озуқа ҳеч қачон тўла тозаланишга олиб Келмайди, организмда чиқиндилар йигилишини келтириб чиқаради. Кўп микдорда йигилган балғам зич масса хосил қиласди.

Яшаш учун овқатланинг, овқатланиш учун яшаманг,

Кўп овқатланиш кўп касалланиш демакдир.

Ҳозирги замон парҳези балғам барпо қиласди

Замонавий одам парҳези — балғам барпо қилувчи парҳез. ёғли овқат — замонавий одамнинг энг кўп истеъмол қиласиган овқати, ҳар қандай ёғли овқат балғам хосил қиласди. Сутли маҳсулотлардан ҳам кўп балғам пайдо бўлади. Дунёда одамдан ташқари хеч бир ҳайвон ёш болалик даври ўтгандан сўнг сут ичмайди. 30% га яқин ишлаб чиқариладиган маҳсулотлар оғир мойлардан фойдаланган холда тайёрланади. Маълумки, одам тана ҳарорати $36,7^{\circ}\text{C}$. Лекин оғир ёғларни ҳазм қилиш учун эса одам танаси бундан уч баробардан юқори ҳароратга эга бўлиши керак. Бу $101\text{-}102^{\circ}\text{C}$ га тўғри келади. Ўз-ўзидан кўриниб турибдики, биз бу оғир ёғларни ўзлаштира олмаймиз.

Бундан ташқари, ҳозирги парҳезлар катта микдордаги қайта ишланган синтетик ёғларни ўз ичига олади. Устига-устак, улар тузга бойитилган. Биз кўплаб тухум ишлатамиз. Уларда катта микдорда тўйинган ёғ мавжуд, бу -холестерин. Парҳезимизда гўшт ва гўшти маҳсулотлар алоҳида ўрин тутади, улар оғир ёғда қовурилади. Буларнинг ҳаммаси ҳозирги замон парҳези балғам хосил қилувчилигини кўрсатади.

Очлик вақтида сийдикда балғам бўлиши

3 кунлик очлик сеанси вақтида кўпроқ сув ичинг, эрталабки сийдик намунасини бир неча шиша идишга солиб, салқин жойга қўйинг. Бир неча кундан сўнг шиша тагида балғам чўкканини кўрасиз, сийдикни қанча кўп сакдасангиз, шиша тагига балғам шунча кўп чўкади.

Ҳафтасига 24 соатлик очлик организмни кўп балғамдан тозалашга ёрдам беради. Қишки фаслда одамлар оғир, тўйимли озуқа истеъмол қиласилар, натижада организм балғамга тўлиб-тошади. Демак, ҳаёт кучи организмни тозалашга киришади, bemorlik бошланади.

Бурун ва томоқда жуда кўп балғам йигилади. Баъзи одамларда балғамдан тозаланишда унинг тана ҳарорати кўтарилади.

Одамлар бундай ҳолатни нима деб ўйлайдилар? Улар лихорадка касалига дучор бўлдим, деб ўйлашади. Лихорадка — табиатнинг табиий кўриниши. Ўзикларда лихорадка йўқ, бу тирик одамлар имтиёзи, унда табиат тухфа қилган ҳаётий куч мавжудки, у билан организмни тозалашга қодир бўлади. Бахтсиз ва оми инсон

вақтида иссиқ кийим киймадим, шунинг учун шамолладим, деб ишонтиришга харакат килади. Бу бутунлай нотүғри фршр. Қишки касалликларнинг барчаси — организмда йигилган кўплаб балғамдан тозаланишга бўлган табиатнинг уриниши. Мен сизга қатъян айтаманки, сиз шамоллаш касалликлари билан умуман орримаслигинш мумкин.

Мен «моржлар» деб аталувчи одамлар сафига кираман, шанба, якшанба, байрам кунлари биз қорда жисмоний машқлар бажарамиз. Кўпгина танишларим менга ўхшаб қишда сувда чўмилмоқда.

Табиийки, мен балғам ҳосил қилмайдиган парҳездан фойдаланаман, ҳафтасига 24 соат оч юришим йифилиб қолган балғамдан фогир бўлишимда ёрдам беради.

Очликдан сўнг парҳезингаз ярмиси крахмалсиз, сувда пиширилган, янги узилган сабзавот ва мевалардан иборат бўлсин. Бу парҳез, ёнроқ ва писталар билан балғам ҳосил қилмайди. Агар сиз гўшт, тухум, балиқ истеъмол қилсангиз, ҳафтасига, уч кундан кўп еманг. Донли шўрвалар ва нондан ўзингизни тийинг.

Очлик ёрдамида чой, кофе, тамаки истеъмол қилишни тўхтатинг

Тамаки чекиш, чой, кофе, алкогол ичиш -булар ҳаммаси ёмон одат. Буларнинг ҳар бири хавфли токсик заҳар. Бир вақтлар илмий жамоанинг дикқати тамаки хусуеятларини чукурроқ ўрганишга жалб қилинган эди. Олимлар барчаси бир фикрга келиб, ҳар бир сигарета пачкасига «Чекиш сизни ўлдиради!» деб ёзиш кераклигини уқтиришди. Дунёнинг энг буюк олимлари тамакининг одам организмига таъсирини ўргандилар. Яна қайтариб айтаманки, тана — аклсиз! У ўзича ҳамма нарсани қабул қилиши мумкин. Инсон организми заҳарларни қабул қилмайдиган механизмга эга эмас. Лекик инсонга ақл берилган, ақдни ишлатиб шундай яшаш керакки, у ўз-ўзини ҳалок қилмасин. Шундай қилиб, инсон ўзини турли стимуляторлардан ҳимоя қилиши шарт. Бу моддалар аввал бироз тетиклаштиради, сўнгра марказий асаб тизимини толиқтиради. Бу ёмон одатлардан кутулишнинг йўли — очлик сеансларини ўтказиш.

Бир неча йил аввал менга бир аёл мурожаат қилди, у жуда кўп чекарди, кунига 4 пачка сигарет етмасди. Бунинг устига 4 та виски ичарди. Кофе ва чой ичишни ҳам канда қилмасди.

Унинг марказий асаб тизими ишдан чиқкан эди. Кўлига қалам олиб ёза олмасди, чунки қўллари қаттиқ қалтиради. У уйқусизликка учраган, иштаҳаси бўрилган эди. Кўзлари нурсиз, ўзй шунчалик касал эди, ҳатто тузалишни хаёлига ҳам келтирасди.

Менинг биринчи қилган ишим — ундан очлик ёрдамида уни заҳарлаётган стимуляторни камайтиридим. У оч юрган вақтида ҳам бироз алкогол, кофе ичиб юрди. Лекин очликнинг 3 куни организм қаршилик кўрсатиб, олдин қабул қиладиган алкогол энди-унга ёмби таъсири қилиб, кўнгли озадиган, қусадиган бўлиб қолди, мен уни очликда 10 кун ушлаб турдим. Ўнинчи куни олинган сийдик намунаси қуйқали қолдикка жуда бой эди. Мен уни балғам ҳосил қилмайдиган парҳезга 10 кунга ўтказдим. Кейин яна 10 кун оч юргиздим. У 10 ой давомида менинг назоратимда бўлди. Мен уни ўн ой боши ва охирида расмга олдим, биринчи расмга олинган аёл ўн ой кейингисига сира ўхшамасди. Касал, эзилган аёл энди баҳтли, соғлом аёлга айланган эди. Энди унинг алкогол, тамаки, кофе каби стимуляторларни кўргани қўзи йўқ. Ҳозир у жозибали, турмушга чиқкан, баҳтли аёлга айланган.

Очлик ортиқча семизлиқдан асрайди

Маълумки, америкаликларнинг 65-70% и ортиқча семизлиқдан азият чекади. Кўпинча семиз одамлар жиддий касал бўлишади, улар сурункали касалликларга мойилдирилар. Тўла одам ўзини яхши ҳис қилмайди, чунки ҳар доим оғир юқ кўтариб юради, улар жисмоний харакат қилишни ёқтирмайдилар, ортиқча юклари бўлгани учун нафас олиш аъзолари қийналади, юрак зўриқади. Биз машиналар асрида яшамоқдамиз. Ўзимизни ҳаддан ортиқча кўп овқат билан тўйдирдилар, лекин истеъмол қилжиган овқатга яраша машқдар, жисмоний харакат ёки меҳнат қилмаймиз, пиёда юрмаймиз. Чунки автоулов пиёдана кўчадан сикиб чиқарди. Семиз одамлар доимо турли парҳезда бўладилар. Кўпинча оқсил билан тўйинган парҳез, яъни тухум ва томатдан иборат пархез тутадилар. ОАВда кундан-кунга янги пархезлар эълон қилинмоқда, лекин ҳаммаси асосан организмни бузади.

Менимча, факат очлик илмий асосланган, табиий усул бўлиб, киши организм мини нормал ҳолатда ушлаб туришга ёрдам беради. Ижозат берсангиз, мен тушунтириб ўтмоқчиман, нима учун очлик семизлиқдан холи қилади? 1, 2, 3 кунлик очликдан сўнг овқат истеъмол қилиш хоҳиши кучаяди. Уч кундан кейин эса сизни

овқат унча тортмайды. Агар одамлар махсус пархез килаётган бўлсалар, ўлар қийналадилар ва очлик ҳиссиёти узоққа чўзилади.

Очлик туганмас энергия бағишлийди

Мен очлик сеанслари ўтказиб, ўз оғирлигини нормаллаштирган семиз одамларнинг кўпини кўрганман. Улар 7-10 кунлик очлик билан ўз оғирлигининг 7-10 фўнтини йўқота олганлар. Ортиқча оғирликтан холи бўлганидан сўнг ўларнинг кайфияти яхшиланиб, ҳаракатчанлиги ошган. Улар энергияси беҳисоб кўпайган. Севинч ва ортиб бораётган қўвват улар танасини яйратади. Очлик даврида озиш тананинг қайси жойига ёғ йифилганига боғлиқ. Агар у қорин ва белда йигилган бўлса, осон йўқолади.

Паст калорияли пархез қиласидиган, ўзини жуда нохуш сезадиган, тез чарчайдиган, ташки кўриниши ёмон бўлган, кўзлари нурини йўқотган семиз одамларни кўп учратганман. Лекин улар очлик сеансларини белгилаганларида тезда ижобий томонга ўзгарар эди. Танадаги ёғ эрий бошлиши билан улар ортиқча оғирлиқдан қутулиб, юрак уриши яхшиланади. Пулс ва қон босими нормага келади.

Сизни ортиқча семизлик қийнаётган бўлса, китобда берилган очлик дастурига риоя қилинг. Сиз ҳафтасига 24 соатли очликдан бошлишингиз мумкин. Бошқача айтганда, бир кунда бир марта овдатланасиз. Эртасига оч юрасиз. Агар одам ҳар овқатланганида ўз вазнини оғирлаштириб борган бўлса, ҳафтасига 36 соатдан бир неча бор очлик ўтказса, аввал йигилган ортиқча юк тезда йўқолади.

Танадаги ортиқча юкни йўқотиш учун ўтказилган очлик сеанси ажойиб натижалар беради, сизнинг организмингиз тезда ўзининг аввалги ёшлиги ва чиройига қайтади.

Очлик бу – чақириқ

Бизнинг одатимиз шунга олиб келганки, ҳар қандай очликка озуқага бўлган очиқишига қарагандай қараймиз. Лекин бў очиқиши эмас. Очлик сеанси — инсониятнинг энг эски даволаниш усўлларидан бири. Сиз қачон овқатланишига қайтиши кераклигини ўтказиб юбормаслигингиз учун акл ва мантиқ билан иш тутишингиз зарур. Агар сиз қатъиятли инсон бўлиб, ҳар бир нарсанинг ўрнига қайтиши қонўнига ишонсангиз, очликни хаётингизнинг муҳим қисми қилиб олаеиз.

Ортиқча семиз бўлиб, ўзингизни касал ва кучсиз инсон қилиб қўйманг. Семизликка қарши курашинг, ўз танангиз хўжайини бўлинг. Ўзингиз учун дастур ишлаб чиқинг. Лекин бир хафта ичида семизлиқдан қутулишига интилманг. Бу сиздан кўпгана вакт талаб қиласи, эски, нормал холингизга қайтиш оеон кечмайди. Бунга эришганингиздан кейин эса ўзингиздан фаҳрлансангиз арзиди. Очлик сеанси муддати турли инсонлар учун ҳар хил бўлгани сабабли шифокор билан маслаҳатлашинг, очлик сеанси муддатини ўзингиз учун аниклаб олинг, кейингина даволанишни бошланг. Очлик сеансини ўтказиш вақтида муваффакият қозонишингизга тўла ишонинг, натижа узоқ куттириб қўймайди. Сизни даволовчи шифокор ҳам сиз эришган муваффакиятни кўриб қувонади. Ортиқча юқдан қутулиш осон эмас, мен сизга бу осон иш, деб айтмаганман. Фақат бунга ижобий ёндашиб, тўғри иш тутсангиз, керакли натижага эришишингиз мумкин.

Бу хавфли ортиқча юклардан қутулишни истасангиз, буғуноқ бошланг!

Очлик ёрдамида вазнни ошириш

Кўпчилик озғин одамлар менга мурожаат қилиб, вазнни оширадиган махсус пархез тузиб беришимни илтимос қилишади. Уларнинг кўплари ҳар доим шамоллаб юради, ҳатто иссиқ кунларда ҳам қишки кийим кийишади.

Улар бироз семиритирадиган пархез сўрашади, чунки скелетга ўхшаган таналаридан уялишади. Мен уларга вазнни тез оширувчи махсус пархез йўқ, десам, улар ҳайрон бўлишади. Мен уларга: «Бироз семириш ва вазнни оғирлаштириш мумкин, фақат бу дастур очлик сеанси ўтказишни талаб қиласи», деб айтаман.

Улар дастурни маъқуллайдилар. Фақат очлик сеанси ўтказишни истамайдилар. Шунда мен уларга тушунтираман: «Сиз шунинг учун озринсизки, истеъмол қилаётган озуқангиз балансга келтирилмаган». Мен ёғларга, қандга бой пархез тузиб бераман. Унга сут қўшаман, даймок ва бошқа ёғли махсулот ҳам. Лекин булар сизга семиришда ёрдам бермайди, вазнингиз ошмайди.

Бундай озуқага қарамасдан организм янада озиши мумкин.

Инсон вазни қанча овқат еганидан эмас, балки озукани организм қандай ўзлаштириши ва керакмасини қандай чиқарип ташлашига қараб ўзгариши мумкин.

Агар ҳазм қилувчи ва чиқарувчи аъзолар ёмон ишласа, қанча ёкли озуқа истеъмол қилманг, вазн ўзгармайди.

Вазннинг енгиллашиши умумий соғликнинг заифлашганидан келиб чиқади. Шунинг учун организмга кўп микдорда озуқа киритиш бефойда. Вазни ошрлаштириш сири шундаки, сиз детескопик тизимининг ишчанлигини очлик ёрдамида оширишингиз зарур.

Шундай усул билан озгин инсон озукани ўзлаштириши ва керакмасини чиқарип ташловчи тизим ишини тиклайди.

Вазни енгил одам худди вазни оғир одам каби очлик сеансини ўтказишга муҳтож, бу улар организмига физиологик дам беради. Вазн енгиллигида ҳам, вазн оғирлигида ҳам организмнинг ҳазм қилиш ва чиқарип ташлаш тизими ҳаддан ташқари зўриқиб ишлайди.

Вазн оғирлигида ҳам, вазн енгиллигида ҳам очлик ажойиб натижа беради. Иккала вазн соҳиблари табиий ҳаёт тарзи ва очлик сеансларига муҳтожлар. Агар сиз бунга риоя қилсангиз, табиат ҳеч қачон сизни ҳалокатга учратмайди.

Очлик ёрдамида қасалликларга қарши қураш

Тумов бўлганимизда ҳаёт қанчалик ёқимсиз бўлади. Агар сиз тумов бўлсангиз, бошингиз ёрилгудек оғрийди. Бутун танангизда оғриқ авжига чиқса, табиатни айбламанг ва бу оёғим заҳда қолгани учун, деб ўйламанг. Буларнинг асосий сабаби — ўткир тузатувчи кризис! Сиз ўткир тузатувчи кризис нималигини билганингиздан кейин бу тозаловчи жараёнга қаршилик кўрсатмасдан тўғридан-тўғри очлик сеансини бошлашингиз керак.

Тезгина ўрин-кўрпа қилиб ёting. Ҳаётда соғлигингаздан мухим ҳеч нарса йўқ, барчасини ташланг ва ёting. Иложи бўлса, илик ўрин-кўрпа бўлсин. Ҳар қандай овқатланишни тўхтатинг, ҳатто мева ва шарбатлар ҳам истеъмол қилманг, маълум интерваллардан сўнг иссиқ дисталланган сувдан кўп-кўп ичинг, унга бироз асал ва лимон шарбати қўшишингаз мумкин. Хонани елпилаб шамоллатиб туринг. Ётогингизга доимо кислород кириб турсин, китоб ўқиманг, радио эшитманг, телевизор кўрманг, факат дам олиб ухланг. Яқинларингиз билан гаплашишга энергиянгизни сарфламанг. Ўзингизни ёлғиз қолдиринг. Қишки ёки ёзга тозаловчи кризис даврида неча кун оч юришингаз мумкин? Бу кризис йилнинг хоҳдаган вақтида содир бўлиши мумкин, кўпинча йилнинг совуқ вактларида «безовта қилади». » Кўп холларда З кунлик очлик сизни оёққа турғазиши учун етарли, лекин баъзан бир ҳафта ёки 10 кунга чўзилиши мумкин. Бундан хавотирланманг. Бу тозаловчи кризисдан сўнг соғлигингиз яхшиланганини сезасиз. Ваҳимага тушманг.

Мен 5 та болани катта қиддим, улар тумов бўлганида ўрин-кўрпа қилиб ётқизаман. Улар дам олишади ва очлик сеанси ўтказишади. Бир неча кундан сўнг оёққа туриб, соғлом бўлиб кетишади. Ҳар бир инсон ўз характерининг қурувчиси, шу билан бирга, ўз соғлиги ва яхши кайфиятининг асрорчиси ҳамдир.

Очлик инсоннинг муддатидан олдин қаришига йўл қўймайди. Бу табиат мўъжизаси эрта қаришнинг олдини олади.

Очлик — доимий ёшлик эшигини очувчи сехрли қалит эканини дунёнинг буюк олимлари аллақачон эътироф этишган.

Инсон ишонадики, у 70 ёшга тўлса, ярим ўлик, тўла вайронга бўлган қари одамга айланади. Ерда яшаган йиллар сони мухим эмас, қандай |Яшаганингиз мухим. 24 соатлик очликни бошланг,

Яна бир нохуш маълумотни эсингизга солишга ижозат бергайсиз. Мен сизга айтсам, инсон вакт ўтгани учун ўлмайди, балки нотабиий ҳаёт кечиргани учун ўлади.

Ҳаётда бир марта бўладиган имконият

Тўхтанг! Сиз яшаб ўтган йилларингизни билишингиз зарур эмас, ҳаётингизнинг энг яхши йилларини ўйқотишингиз шартмас. Ҳаётни чигаллаштираманг. Ҳаёт — кунига янги дарс тақдим этувчи доимий мактаб,

масала шундаки, нимадан бошлашни билиб олиш зарур. Соғлом дастур ва очликдан бошланг, эртага қўймасдан бугуноқ бошланг!

Очлик артерияларингизни навқирон қилади

Юрак касалликлари ғарб сивилизациясининг қонуний хасталикларидан ҳисобланади. Бу инсоният душмани фақат кекса одамларнинг эмас, ҳатто ёшларни ҳам хаста қиласди.

Юрак хасталиги тез ривожланмайди. Артерияларни эскирган ҳолга келтириш учун узоқ вақт талаб қилинади. Бунга олиб келувчи тамаки, алкоголь, кофе, тухум, сутли маҳсулотлар, гўпгт, турли ёғлар каби факторларни эсдан чиқармаслик керак. Яна бир фактор — жисмоний машқдар қилмаслик. Артерияларни тўлдириб, қон ўтказмай қўядиган моддалар — холестерин, ёғлар, фиропд тўқималар.

Артериялар тўлиши дримий давом этгани учун унинг тешиги кичиклашади, юрак мушакларини етарлича озуқа билан таъминлаш учун қон ўтказмайди. Артерия тешикчалари кичиклашиб кетганида коронар ҳолатлар юз бериши мумкин. Юрак хуружи содир бўймаслиги учун артерияларни турли моддалардан тоза сақлаш мақсадида доимо ҳушёр бўлишингиз зарур. Юрак хуружлари ҳали ҳаммаси эмас, энг хавфлиси -ингичка оҳаксимон тромблар.

Ҳозирги замон озукалари билан овқатланадиган одамларда томирнинг қон ўтказмай, беркилиб қолиши астасекин ривожланади. Қон катта артериялардан бутунлай ўтмай қолганида фожия юз беради.

Ёшингиз артерияларингиз ҳолати билан белгаланади

Яна ва яна аввал айтган фикримни такрорлашга ижозат бергайсиз: сизнинг ёшингиз -артерияларингиз ҳолати. Эсингизда тулинг, артерияларда қон харакати тўхтаб қолиши, яъни қон тикилиши ёшлик чоғданоқ бошланиб, секин-аста 50-55 ёшгача давом этади. Бу ёшга келиб эса, кўпчиликда юрак хасталиклари юзага чиқади. Истардимки, сиз тушунинг, очлик — юрак хасталигини даволаш эмас. Очлик — ички тозаланиш, яъни касалликнинг олдини олиш чораси. Қон томирлари шундай тизимки, у қонни бутун организмга тарқатади. Организмнинг қайсиидир кисмидан қон айланиши ярим дақиқа тўхтаса, организм оғир мушт егандек бўлади. Агар бу кўзда содир бўлса, кўзга қон қўйилиб, кўр бўлиб қолишига олиб келиши мумкин. К,он оқими учун артериялар ҳар доим тоза бўлиши керак.

Ҳозирги вақтда 70-80, ҳатто 90 ёшли эркак ва аёлларни кўриш мумкинки, уларнинг артериялари тоза, эластик ва харакатчан. Улар ёшларининг улурлигига қарамасдан ҳали ёшлардек тетик, чунки артериялари тоза, демак, қон айланиши яхши.

Тарихий ва муқаддас манбалардан маълумки, дунёни сув олишидан оддин одамлар 800-900 йил яшаганлар. Биз ҳозир бунга кўпда ишонмаймиз, аниқки, ўша давр одамлари артерияларни тоза тутиш ва бундай узоқ умр кўриш усусларини яхши билишган.

Соғлик — организм барча аъзоларининг бир-бирига мутаносиб ва тўғри ишлаши. Бу мутаносиблик эса артериялар ўз вазифаларини тўғри ва самарали бажаришига борлик. Биз 24-36 соат ёки 3-10 кун очлик сеанси ўтказсан, барча ҳаётий кучимиз ички тозаланишга сарфланади, демак, артерияларимиз ҳам тозаланади. Мана шупипг учун 10 кунлик очликдан сўнг бутун тана ўзини эркин сезади, ақл тиниклашиб, зеҳн кучаяди, жисмоний меҳнатга, харакат қилишга эҳтиёж пайдо бўлади, буларнинг ҳаммасига сабаб танадаги енгиллик. Мен яна қайтарманки, сийдик ҳолатидан ҳар доим хабардор бўлиш зарур.

Очлик дастури ва табиий овқатланиш дастурига риоя қилиб, организмни барча заҳарли чиқиндилардан тозалаб, артерияларни тоза сақлаб, юрак фаолиятини узоқ муддатга чўзишимиз мумкин. Биз ёгли гўшт истеъмол қилсан, организмда заҳар йира бошлаймиз.

Аслида организмга кунига жуда оз ёр керак бўлади. Шунинг учун мен нонушта зарурлигига ишонмайман. Ташки қўриниши соғлом, бақувват, ёш йигитларнинг кўпини биламан, улар эрталабки нонуштани тўйимли озуқалар билан бойитишади, мунтазам нонушта қилишади. Яна шуни биламанки, ташки қўриниши соғлом кўринган бу йигитлар юрак хасталигига дучор бўлишган.

Сиз бундай озукани узоқ вакт истемол килишингиз мумкин. Чунки сиз организм физиологияси ва овқатланиш қоидаларини билмайсиз. Озуқа қабул қилиш — илм, бекорчилиқда күнгилхушлик қилиш эмас. Озуқаланиш масаласи — жуда муҳим масала. Артерияларингиз тоза ва эластик ҳолда бўлишини хоҳдасангиз, бунга жиддий қараш зарур. Бу китоб дастурига риоя қилишдан олдин юрак касалликлари бўйича яхши мутахассис билан маслаҳатлашиб олинг. У сизга қон томирларингиз, юрагингиз аҳволи ҳақида маълумот берсин. Қон босими, юрак уриши пулсини аникдаб олинг, йил давомида бу тизимга риоя қилинг.

Кейин яна ўша мутахассисга учранг, у сизни текшириб, ўз хулюсасини айтсин. Ишонаманки, шифокорингиз организмингиз аҳволидан мамнун бўлиб, қисқа бир йил ичидаги жиддий ютуқка эришганингизни қайд қиласди. Сизнинг аҳволингиз — артерияларингиз аҳволининг кўрсаткичи. Туринган кунларинтиз эмас, артерияларингиз ёшингиз ҳақида сўзлаб беради.

Сизнинг хизматингизда 9 та шифокор

Табиатдан бизга инъом этилган тўққизта шифокор аъло даражадаги соғлиқни сақлашда хизматимизга доимо тайёр. Уларнинг барчаси ўз соҳаларининг уста мутахассислари. Уларнинг натижалари 100% ютуқ. Улар операсия қилмайдилар, дори ёзиб бермайдилар. Бу шифокорлар инсонга ҳеч қачон зиён келтирмайдилар. Шундай қилиб, мен ҳар бир шифокорни шахсан таништираман. Аввало уларнинг отасини танитай, у дунёда тенги йўқ, энг кучля ва улкан шифокор, ердаги барча нарсага ҳаёт баришловчидир.

1-шифокор — қуёш нури

Шифокор-куёш нури мутахассислиги -гелистерасия, унинг ресепти — қуёш энергияси. Ҳар бир ўт барги, дарахт, гул, мевалар, сабзавотлар, ер юзида яшовчи барча жонзот қуёш нуридан баҳра олиб яшайди. Бизнинг ер қуёш нурлари кучини сезмаса, ҳаёт зимистон қоронғу бўларди. Қуёш бизга нур беради, бу нурсиз ер чексиз қоронруликка рапқ бўларди. Одамлар нурсиз, ўлик раиг бўлмаслиги керак, ҳатто шимол аҳолиси ҳам. Инсонлар бадани енгил қорайган, яъни ўзининг табиий ранги қуёш нури таъсирида пишиб, бироз қорайган бўлиши керак. Инсон қуёш нури таъсирида ҳаётини қувватини ошириб, соғлигини яхшилаши керак. Менимча, одамлар қуёш нурида тобланмаганлари учун касалликка чалинадилар.

Қуёш нури кучли бактерия хусусиятига эга. Қуёшда қанча тоблансангиз, тана териси қуёш нурини ютиб, шунча кўп энергия заҳирасини ташкил қиласди. Қуёш — асаби таранг одамлар учун энг яхши тинчлантирувчи восита.

Сиз танангизда қуёш нури таъсирини бевосита сезиб туришингаз зарур. Бундан ташқари, истемол қилаётган овқатимизнинг 50% и қуёш нурида пишиб етилган мевалардан иборат бўлиши керак.

Янги узилган мева ва сабзавот истемол қилганимизда биз ўсимликлар кони — яъни, тўйимлй хлорофиллни ўзлаштирамиз.

Хлорофилл — қуёш энергиясининг бир қисми, энг бой ва тўйимли озуқа. Бу организм қабул қила оладиган ва тўла ўзлаштира оладиган энг фойдали озуқа.

Бу табиий дорилар қуёш нури ва парҳезимйзнинг 50% и мева ва сабзавотдан ташкил топиши зарур. Қуёш нур тўғри организмга оз-оздан тушиши зарур. Биринчи марта қуёш ванналарини қабул қилишда аввал қисқа вақтдан бошлаб, аста-секин кўпайтириб борасиз. Қуёш ванналари қабул қилиш учун энг яхши вақт эрталаб, 5-10 дақика давомида қабул қилинади. Сиз тушдан кейин ҳам қуёш ваннасини Қабул қашшингиз мумкин, лекин энг фойдалиси фақат эрталабкиси, соат 11 дан 15 гача қуёш нури энг қиздириб, куйдирадиган вақтдир.

Хом озуқага ўтишда ҳам биз аста-секинлик билан бошлишимиз зарур. Оддий парҳезга аста-секинлик билан қуёш нурлари ёрдамида етиштирилган озуқа қўшиб борилади.

Организмга керагидан кўп қуёш нури тушиши — хоҳланг, ташқаридан, хоҳданг, ичкаридан — ёмон оқибатларга олиб келиши мумкин. Шунинг учун оз-оздан бошлаб, аста-секин кўпайтириб бориш маъкул.

2-шифокор — тоза ҳаво

Шифокор — тоза ҳаво ҳам мутахассис. Унинг ресепти — тоза ҳаводан тўйиб нафас олиш. Дунёга келишимиз билан биринчи қиласиган. ишимиш -чукур нафас олиш ва охири дунёдан видолаша туриб биз нафас олишни

түхтатамиз. Тушлиш ва ўлим орасида ҳаёт ётади. Ҳаёт нафас олиш демакдир. Тез-тез очиқ ҳавога чиқиб туришни тавсия қылган шифокор маслахатини инобатга олмаган одамлар ўзларига кўплаб муаммо ортирадилар. Нафас олиш функсиенни тушунтириб беришга рухсат берасиз. Биринчидан, нафас олиш — энг керакли озуқа, бу шундай озуқаки, усиз биз ҳатто 5-7 дақиқа ҳам ҳаёт кечира олмаймиз. Нафас олганимизда ҳаводан кислород ажратиб олиб, уни қон ёрдамида бутун организмга етказиб берамиз, нафас чиқаришда организмдаги токсик заҳарларни карбонат ангидрид гази билан бирга чиқариб ташлаймиз. Агар одам нафас олишда кам тоза ҳаво ютса, у юзаки нафас олса, кириб келаётган кислород организмдан чиқарилаётган карбонат ангидрид газига teng бўлмаса, бунда организм карбонат ангидрид заҳари билан заҳарлана бошлади.

Кўриниб турибдики, тоза ҳаводан нафас олиш билан бирга чукур нафас олиш ҳам жуда муҳим экан. Мен биламан, кислород фақат организмни тозалабгина қолмай, унга энг кўп энергия тақдим қиласди. Биз ҳаво босими таъсирида ишлайдиган машинамиз. Нафас олиш ва чиқариш орасида вакуум ҳосил бўлади, динамик нафас олиш ва чиқаришга қодир эканмиз, демак, биз — ҳаётмиз. Қанчалик чукур нафас олсан, узоқ яшаш имкониятимиз шунчалик кўп бўлади, Узок яшовчилар чукур нафас оловчилардир. Кузатишмча, инсон қанчалик чукур нафас олса, дақиқасига у шунча кам нафас олади, унинг умри узокроқ бўлади. Тез-тез нафас оловчилар узоқ яшамайди. Бу ҳайвонот дунёсида ҳам ўз тасдиннин топган. Қуён ва бошқа кемирувчилар дақиқасига энг кўп нафас оловчилар қаторига киради, шунга яраша улар энг кам ҳаёт кечиравчилар. Кўп йилдирки, мен ҳаётимга шундай одат кирштанман, эрталаб уйқудан турган заҳоти чукур, секин нафас олиш машқдарини бажараман. Кун давомида ҳам бу машқларни қайта-қайта бажариб тураман.

Чукур нафас олиш — чидамлилик ва ҳаётий кучга эга бўлиш сири

Шахсан мен чукур нафас олиш одатини канда қилмайман, ишонаманки, одамлар таналарини эркин харакатланаётган ҳаво таъсирига тутиб туришлари зарур. Ҳаво ваннаси яхши, соғлом бўлишга жуда керак. Сиз уй ойналарни тўла очиб ухлашингиз зарур. Мен кечасига ўранмасдан ётсам, яхши ухлаб, яхши дам оламан. Сиз 2 мил яёв сайр қилиш одатига ўрганинг. Биз кўп ўтириш ва ётишни хуш кўрамиз, натижада бизда ҳаво ва кислородга очиқиш сезамиз. Бу ҳаммаси бизнинг дангасалигимиз натижаси.

Шунинг учун ҳам очлик муҳим, чунки оч юрган вақтингизда йигилиб қолган карбонат ангидрид газидан қутуласиз, у сизга чукур нафас олишингизга халақит бермоқда эди. Шундай қилиб, очлик дастурига риоя қилган ҳолда ҳар куни 2 мил пиёда сайр қилишга одатланасиз, сайр вақтида секин ва тўйиб, чукур нафас олиш эсингизда бўлсин.

Қанчалик секин ва тўйиб, чукур нафас олсангиз, ҳаётингиз шунчалик узоқ бўлади, агар чукур нафас олиб, очлик сеанслари ўтказсангиз, ҳаётингизга яна кўп йиллар қўшган бўласиз.

З-шифокор — тоза сув

Шифокор-тоза сув — яхши шифокор ва энг яхши дўст. Мен дистилланган сув истеъмол қилиш муҳимлиги ҳақида гапириб ўтган эдим. Танангизнинг 70% ини сув ташкил қилгани учун, организмда сув микдорини нормал ушлаб туриш учун уни мунтазам истеъмол қилишга мажбурсиз. Илиқ ванна асабларни бўшаштирувчи, тинчлантирувчи ва хуш кайфият башибловчи восита. Сувда сузиш энг яхши машқлардан бири. Жуда қадим замонлардан сувнинг шифо берувчи хусусиятларидан фойдаланилади.

Маълумки, қадимги мисрликлар, яхудийлар, юононлар ва бошқа халқдар турли касалликларни сув ёрдамида даволашган. Гиппократ Исо пайгамбар тугилишидан 400 йил олдин сув ёрдамида даволанишнинг барча усуllibаридан фойдаланган. Унинг усули иссиқ ва совуқ сувни алмаштириб танага қуиши, кейин танани яхшилаб ишқашга асосланган бўлиб, бу танада қоннинг тез айланишига олиб келарди. Танага иссиқ сув қуиб, кетидан совуқ сув қуиши ва охири танани яхшилаб ишқаш инсониятга азал-азалдан маълум бўлиб, танада қон циркулясиясини яхшилайдиган энг маъқул усул. Иссиқ сув касалтшкни даврлайди, демокчи эмасман, лекин 40-45°C иссиқ сув танани ҳар томонлама тозалайди ва қон циркулясиясини тезлаштиради. Шунинг учун мен бир неча ҳафта давомида энсом тузи солинган иссиқ сувли ванна қабул қилашни тавсия қиласман. Сув ҳарорати 40-45°C дан ошмасин. Ваннада З дақиқадан 10 дақиқагача ўтиришингз мумкин. Очлик дастури, энсом тузи солинган иссиқ ванна қабул қилиш табиий ҳаёт кечириш тарзининг бир қисмига айлансин. Яна шуни бишингки, жуда иссиқ сувда 10 дақиқадан узоқ вақт бўлиш сизъ учун зарарли бўлиши мумкин.

Сув озуқадан ҳам фойдали

Одам танасининг ярмидан кўпрори сувдан иборат, шунинг учун 10 дан 1 қисм сувнинг йўқотшиши организм учун хатарли ҳисобланади. 5 дан 1 қисмининг йўқотилиши эса фожиали тугаши мумкин. Демак, организмдаги сув микдорини доимо бир хил даражада ушлаб туриш жуда муҳим.

Сув ва озуқа ҳазм қилиш

Озуқа сувсиз ҳазм бўлмайди. Организмда «гидролиз» номли кимёвий жараён содир бўлади.

У оқсил, крахмал ва ёғларни ўзлаштириб, хаёт қувватига айлантириб беради.

Ошқозон секресияси ишини бошлиши учун ҳам сув зарур. Ичак тизими ҳаракатини яхшилаб, ортиқча чиқиндилаарни ташқарига чиқариб ташлашда ёрдам беради. Ҳаво ҳароратига қараб организм нормал фаолияти учун кунига 2-2,2 литр сув истеъмол қилиш тавсия этилади.

Сув ва чиқиндилаар

Буйраклар, қовук, тана териси, ўпка -буларнинг барчаси заҳарлардан тозаланишда сувга борлик. Буйракдан ўтган маълум микдордаги сув ўзига яраша чиқиндини олиб тушади. Масалан, буйракдан 1 квартада сув ўтса, 1,5 унсия чиқиндини олиб тушади. Бу нормал ҳисобланади.

Сув ва қон

Маълумки, қон сувдан қуюқ, факат 10% гина. Қон плазмаси 90% сувдан ибарат бўлгани учун бутун организм бўйича ҳаракат қилишига хеч нарса тўсқинлик қила олмайди. У турли овқат, газ, ноорганик тузлар, озуқа ва чиқиндилаарни, яъни организм нимага мухтоҷ бўлса, ўшани барча аъзоларга етказади. Организм нормал ишлаши, ҳаракат қилиши ва ўсиши учун зарур моддалар плазма ёрдамида етказилади. Плазма организмнинг ҳар ерида ва ҳар вақт ўз тузилиши бўйича бир хил қолади.

Сув сизни салқин сақлайди

Автомобил двигатели ҳароратини бир меъёрда ушлаш учун радиаторга маълум микдорда сув қўйилади. Бу одам организмига ҳам тааллуқли, десак бўлади. Сабаби шуки, сув иссиқликни тез ютади. Тирик организмда ҳарорат бир меъёрда ушлаб турилади, шунинг учун сув ўта самарали совутгич ролини ўйнайди. Ички ҳарорат эпидермис томонидан назорат қилиб борилади, парланиш ҳисобига ҳарорат бир хил сақланади. Бундан ташқари, организмда озуқа ва кислород ёниши натижасида ҳосил бўлган иссиқликнинг 4 дан 1 қисми нафас олиш ҳисобига ташқарига чиқиб кетади. Ўртача одам устида ўтказилган тажриба шуни кўрсатадики, ҳаракатсиз одам намлиги нормал бўлган кунда ўпкаси ва териси орқали 28 унсияга яқин суюклини йўқотади. Чарчаш аломати — сув етишмаслиги натижаси. Бунга эътибор беринг ва керақ вақтида кўпроқ сув ичинг.

Сув — ёғловчи модда

Организм ўзига яраша ёгланиб туради. ёр асосини сув ташкил қиласи. Ёгланиш натижасида организм қисмлари бир-бирига нисбатан ишқаланмайди, суяклар бўринларда эркин ҳаракат қиласи. Шу билан бирга, сув зарбани юмшатувчи сифатида хизмат қиласи. Организмнинг гидравлик тизимига тааллуқли бўлган сув турли, аъзоларда керакли босим ҳосил қиласи ва уни ушлаб туради. Кўз чукурчаси бунга яхши мисол «бўла олади. Мушаклар тонуси сувсиз ушлаб турилади, чунки мушаклар 4 дан 1 қисми сувдан иборат. Бу — организмда сув етишмаганида чарчоқ сезилишини кўрсатадиган сабаблардан бири.

Уч хил сув манбаи

Биз сув ичамиз ёки сувли маҳсулотлар истеъмол қиласи. Мунтазам овқатланиб туриш ҳам сув қабул қилиш манбаи. Тухумнинг 3 дан 2 қисми сув, шафтolinинг 90% и сув, бизга маълум ҳамма қуруқ ва қаттиқ нарсаларнинг 4 дан 1 қисми сув. Учинчи сув манбаи — метаболизм. Организмга кирган хом материаллардан организм ишлаб чиқарган сув метаболик сув деб аталади. Бошқача айтганда, кимёвий реаксия натижасида ҳосил бўладиган сув. Ҳужайра фабрикасида ишлаб чиқарилган бундай сувга туюнинг сув ишлаб чиқариши энг яхши мисол бўла олади. Туя сув заҳираси ўрнига, ўркачига ёр йириб, карбогидратлар қабул қиласи. Туя шундай озуқа билан овқатланиб, биоозиқ сифатида кўплаб, сув ишлаб чиқаради ва ундан худди сув ичгандай фойдаланади.

Организмда сув етишмовчилиги

Организмда сув етишмаса, у қўзголон кўтаради. Биринчидан, безлар секресияси ва сўлаклар миқдори камаяди, ориз бўшлиги қурийди, чанқаймиз. Яна бошқа белгилар юзага чиқиши мумкин: бош орриш, асаб бузилиши, овқат ҳазм қилиш тизими ишдан чиқиши, очлик ва ҳоказо. Сув буларнинг барчасини бартараф қиласди.

Цирка (уксус) сийдик реаксиясини аниқлайди

Цирканинг сув билан аралашмаси эрталабки сийдик реаксиясини аниқлашда ёрдам беради. Сийдикнинг нормал реаксияси — кислотали. Бу реаксия буйраклар фаолияти нормал эканидан далолат беради. Бу аралашма б унсия дистиллангаи сув ва 2 чойқошиқ табиий, дистилланмаган, филтрланмаган уксус аралаштириб тайёрланади. Уксус — дараҳт уксуси. Лакмус Қорозининг бир бўлагини сийдикка тикиб кўринг, агар у сариқ тус олса, сийдик нормал экан. Олма, грейфрут, клюква, землянка, олча, малина сийдикдаги кислотани нормал ушлаб туришга ёрдам беради.

4-шифокор — яхши табиий озуқа

Сизнинг танангиз бутун оламда энг мукаммал қилиб яратилган. Агар сиз уни ёқилри, тоза ҳаво, қуёш ванналари билан таъминлаб, турли машқлар билан чиникитириб, очлик билан ички аъзоларни тозалаб турсангиз, танангиз хизматларини аъло даражада бажаради. Тана хужайралари ҳар дақиқа янгиланиб туради. Биологик томондан хужайра ёш чегарасини билмайди. Ҳақиқатан ҳам инстини қариб-чиришга олиб келадиган биологик сабабнинг ўзи йўқ. Организмга ўлим нималишни билмайдиган ҳаёт уруғи беркитилган. Инсон ўлмайди, у ўзининг ҳаётда орттирган нотабиий, ёмон одатлари ёрдамида ўзини-ўзи аста-секин қатл қиласди. Одамлар турли минерал ва витаминлар етишмаслигидан азобланадилар. Кузатишлар шуни кўрсатмоқдаки, минглаб одамлар кўп овқат истеъмол қилишдан турли касалликларга йўлиқадилар. Бугун сизнинг қандайлигингиз — нима истеъмол қилганинг натижаси. Сиз ўзингиз истеъмол қилган озуқалар иириндисидан иборатсиз,

Сизнинг организмингиз табиий озуқага муҳтож. Хужайралар, тери, ҳатто соч хужайралари доимо табиий озуқани истайди. Нотўғри овқатланиш ташки қўринишни ёмонлаштиради. Инсон ичак тизимида эркин бўлмаган силлиқ мушаклар кўп бўлиб, улар ҳаракати ёрдамида ошқозон ва ичаклар қисқаради. Улар тўлқинсимон ҳаракат қилиб, озуқа ва чиқиндиларни йўғон ичак томон ҳайдайди. Барча силлиқ мушаклар тирик хужайралардан иборат бўлиб, яхши озуқа талаб қиласди. Артерия, вена ва капилляр қон томирлари тизими ҳам инерт эмас. Қон томирлари ички деворлари ҳаётий хужайраларни ўз ичига олган. Улар ҳам яхши озуқаланиши керак. Циркулясия тизими маркази — юрак, у жуда ҳаракатчан, унинг учун озуқаланиш жуда муҳим. . Махсус аъзолар борки, улар ўzlари учун махсус озуқа талаб қиласди: булар гормонлар -ички секресия безлари гормони, питуирин, адренолин, жинсий алоқа безлари гормони, инсулин, ошқозон ости безлари маҳсулоти ва ҳоказо. Қўшимча қилиб айтиш мумкинки, бу хужайралар ҳом махсулотга муҳтож бўлади. Бундан кучли гормон ишлаб чиқаради. Шундай гормонлардан бири кимёвий элемент — ёд. Ёди кам озуқа истеъмол қилинса, қалқонсимон безлар ўз фаолиятини тўғри бажара олмайди. Агар инсон ёдга бой озуқа истеъмол қилса, катталашган қалқонсимон без керакли ўлчамгача кичрайди.

Озуқанинг мияга таъсири

Озуқа ҳам мияга таъсири кўрсатади. Шу сабабли фикрларингиз қандай озуқа истеъмол қилаётганингизга болглиқ.

Ўтқир, серқирра ақлга эга бўлиш учун қонни энг яхши ҳолатда ушлаб туриш зарур. Бунинг учун эса шундай парҳез керакки, миянинг ҳар бир хужайрасига табиий озуқа етиб борсин.

Буни эса очлик сеанслари ёрдамида, қонни токсик заҳарлардан тозалаган ҳолда бажариш мумкин.

Кадимий юонон файласуфлари Суқрот, Платон ўз шоғирдлари парҳезига катта аҳамият беришган. Улар озуқанинг ақлга таъсирини яхши билишгани учун уни фалсафий қарашларининг асоси қилиб олишган.

Ўша даврлар фалсафаси ҳали ҳам ўз аҳамиятини йўқотмагани улар қарашининг барҳаётлигидан дарак беради. Ифлос танда ифлос фикрлар ва тескариси, соғлом тана тоза фикрлар хадя қиласди. Тоза фикрлар масъулияти тўғри, табиий овқатланиш маданияти асосида ётади. Соғлом овқатланиш дастури асосида яшаш ҳеч қачон кеч эмас.

Кисқа икки ой ичида сиз соғлом, янги, хайрон қолдирадиган тана яратылаады.

Бунинг учун очлик ёрдамида организмдан заһарлы чиқиндиларни чиқариб, табиий озукаланиш ёрдамида ўлган хужайраларни янги, ёш хужайраларга алмаштириш зарур. Оёқдарингазни табиат кўзлаган мақсаддд ишлатинг. Уларга эркин бўлшип имкониятини беринг, чори келганида, оёқяланг юришни одат қилинг.

5-шифокор – очлик

Очлик — энг кадимги терапия усулларидан бири. усул барча вазиятлар учун мос. Очлик касаллики даволаш усули эмас. Очлик мақсади — организмнинг ўз-ўзини соғломлаш, ўз-ўзини қайта қуриши. Янгилаш — ички биологик жараён, очлик организмга физиологик дам беради, соғломлашиш жараёнига ўзини 100% сафарбар қила олади.

Очликдан сўнг қон айланиши яхшиланади, ҳаёт кучи кўпаяди, овқат яхши ҳазм бўлади, чидамлилик ва куч ортади. Очликдан сўнг ақл кучи шунчалик ўсадики, у тана устидан назоратни ўз қўлига тўла олади. Очлик — ички руҳий тозаланиш томон олиб борувчи энг қисқа йўл.

6-шифокор — жисмоний машқлар

Шифокор-жисмоний машқлар бизга қараб хитоб қиласи: ҳаракатсизлик — сизнинг занг босишингиз, зангланиш эса ўз-ўзидан емирилишdir. Бошқача айтганда, ҳаракат — ҳаёт, ҳаракатсизлик — ўлим. Агар биз мушакларимизни ишлатмасак, уларни йўқотамиз. Кундалик жисмоний ҳаракат қон айланишини тезлаштиради. Лекин дангасаларда қон эркин айланмайди, натижада улар мушаклари бўш, кучсиз бўлади. Мунтазам жисмоний тарбия қон босимини нормаллаштиради, юрак урушини бир меъёрга олиб келади.

Яёв юриш ҳаёт учун зарур

Мен ҳар қандай машқни қадрлайман, аммо ҳеч қандай муболарасиз яёв сайд қилиш ҳар қандай машқларнинг энг яхиси, деб ўйлайман. Яёв юриш организмга енгиллик ва ҳаракатчанлик беради. Ҳеч қандай машқлар билан биз яёв юргандек мушаклар мутаносиблиги ва қон айланишининг меъёрий бўлишига эриша олмаймиз. Яёв юриш барча машқлар қироли ҳисобланади. Яёв юришингиз сиз учун ҳеч қачон оғир бўлмаслиги керак. Қадамингизни ҳарбийлардек зарб билан урманг, энг яхиси, барча аъзолариншни эркин тутиб, эркин юринг. Албатта, ўзингизни назорат қиласиз. Бошингизни юқори кўтариб, кўкрак кафасини тўғрилаб, эгилмасдан табиий қадам ташласангиз, жисмоний дам оласиз, яёв сайд қилишни йил давомида, қандай об-ҳаво бўлишидан қатъи назар, ҳар куни канда қилманг. Кураклар, бел, кўкрак қафаси, қорин мушакларини ривожлантиринг, Шунда сиз упка, юрак, жигар, ошқозон ва бошқа аъзоларнинг яхши ишлашига имконият яратган бўласиз.

Очлик даврида жисмоний машқлар билан шуғулланиш

Бу саволга фақат очлик сеанси ўтказаётган кишининг ўзи жавоб бера олади. Агар сиз очлик сеанси ўтказаётганингизда жисмоний машқлар бажариш истаги бўлмаса, яхиси жисмоний фаолият юритманг. Очлик сизга жисмоний дам беради. Агар сиз жисмоний ҳаракатга эҳтиёж сезмасангиз, дам олганингиз маъкул. Очлик сеанслари орасида кундалик дастурингизга биноан яёв сайд қилиш зарур. Бу сизнинг одатингизга айланиши керак. Очлик даврида серҳаракат машқларни бироз енгилроқларига алмаштиришингиз мумкин. Бошқача айтганда, бундай вв.қтда эҳтиёжлик билан иш тутиш зарур. Одамлар жисмоний машқдар бажармаса, уларнинг тиззалири, оёқ бўринлари бироз шишади, чунки қон айланиши кам бўлгани учун у ердаги лиқиндилар тозаланмай қолади. Одам жисмонан бақувватми ёки йўқми, бундан қатъи назар, жисмоний машқлар энг яхши одатга айланиши зарур.

7-шифокор — дам олиш

Соғлигингизни тиклашга хизмат қиласиган яна бир шифокор — дам олиш. Баъзилар стол атрофида бокалдан коняк симириб ўтиришни дам оляпман, деб тасавур қиласи. Шахсан мен учун дам — ақлим ва руҳим тинчликда, омонликда, безовта бўлмасдан хотиржам бўлишида. Дам — бир оёқни иккинчи оёқ устига қўйиб, ястаниб ўтириш эмас, чунки бу ўтиришда артерияларга катта кучланиш бериб, асаб қувватини сарфлайсиз. Демак, бундай ўтирангиз, юрагингизни катта иш билан банд қилган бўласиз. Ўтирганингизда ҳеч қачон бир оёқни иккинчиси устига қўйиб ўтираманг, оёқларингиз полда турсин.

Дам — бутун организмда қон айланиши тұла ва эркин бўлишига эришиш. Агар сиз қулай ва фойдалы дам олишни истасангиз, кийимларни ечиб ташланг. Кўпинча одамлар мен дам олишим керак, дейди. Лекин ўтирганлари заҳоти панжалари билан столни чала бошлайдилар ёки бошқача ҳаракатлар қилишади. Дам олиш маданияти хинду ёглари маълум мақсадга эришишда ақл-идрокларини бошқарганлари каби бошқарилиши керак.

Дам олишнинг бир тури — кийимларни ечиб ташлаб, тўғри кроватда ётиш. Бундай вақтда мияни барча муаммолардан озод қилиб, ўзингизни қийновчи фикрлардан узоқлашинг. Дам олишнинг бошқа тури — қисқа уйқу, мушакларни тұла бўшаштирган ҳолда ҳеч нарса тўғрисида ўйламасликка ҳаракат қилинг.

Мен учун энг яхши дам — кечки уйқу. Яхшигина жисмоний ва акдий меҳнат ҳисобига дам олишга эришиш керак. Кўпгина одамлар уйқусизлик дардига мубтало бўлиб, кечаси билан у ён бошдан-бу ён бошга ардарилиб чиқадилар ёки кўплаб ухлатадиган дори ичадилар, эвазига сунъий уйқуга эришадилар. Дорилар ёрдамида тұла дам олишга эришиб бўлмайди. Кузатувларим натижаси шуки, очлик сеанслари вақтида одамлар турли дорилар қабул қилишдан ўзларини тўхтатиб, чуқур уйқуга кетадилар ва тұла дам оладилар.

Ҳаёт бу – қувонч

Бугунги кунга келиб, биз 15 миллиондан ортиқ сурункали алкогол ичадиганлар ва миллионлаб турли хил дорига ўрганганлар рўйхатга олинганини биламиз. Ҳаёт — ўзини тирик ва қувончли сезиш эквалигини унудиб қўймадикмикан? Бизнинг жамиятда тинч ҳаёт ҳаммага ҳам насиб этавермайдиган баҳт ҳисобланади. Ҳозирги даврда ҳаёт шошиш ва яна шошишдан иборат. Нимага шошамиз? Қаёқقا?

Касалхонагами ёки мозоргами?

Организмни бўшаштириш, дам олдириш ва ухлаш қобилиятига эга бўлиш учун кунингизни шундай режалаштирингки, унда ўйин-кулгу, жисмоний машқлар ва кечки уйқуга вақт қолсин.

Сиз ўз танангизни табиий озуқа, дистилланган сув, етарли миқдорда тоза ҳаво ва қуёш нури билан сийлаб туринг. Агар шаҳарда яшасангиз, шаҳардан четда, дала ҳовлиларга чиқиб дам олишни одат қилинг. Тоза ҳаво, қуёш нури ва сув сизга ҳамроҳ бўлсин. Дам олаётганингизда, энергия йиғаётганингизда табиат сизнинг шеригингиз бўлишига эришинг.

Релаксация — криминал эмас

Биз дам олиш деганида ўқиши, сухбатлашиб ўтириш, мусиқа эшиши, телевизор кўриш каби ҳолатларни тушунамиз. Албатта, биз ҳаракат қилишимиз, турли спорт машрутлари билан шуруланишимиз керак, шу билан бирга, биз ўз танамизга ҳаддан ташқари кўп иш юқлаб қўймоқдамиз. Ўтириб ёки ётиб дам олиш ё барча ташвишларни четтга сурисиб, оддий дам олиш, ҳеч нарса қилмасдан ўтиришдан уялманг. Бундай ҳолатлар организмни бўшаштириб, яхши ухлаш учун зарур.

Дераза ойнасини қоронрулаштиринг, телевизорни ўчириб, кроватга чалқанча ётиб, қўлингизни ёнингизга қўйинг, қўл танага тегмасин. Шу ҳолда ҳеч нарса ҳақида ўйламасдан дам олинг. Оёқларингизни чўзиб, бир-биридан бироз узокроқ жойлаштиринг, бошингизни кичик ёстиқчага қўйинг, кўзингиз очиқ бўлсин. Кўзингизни юқори-пастга, чап ва ўнгга ҳаракатлантиринг. Бундай дам олингандан сўнг кўзлар ўз-ўзидан юмилади. Ухлай олмасангиз, китоб ёки журнал ўқиб кўринг, у ҳам ёрдам бермаса, демак, кўз мушаклари зўриқкан.

Дам олишнинг бузманг. Дам олаётганингизда иккинчи даражали масалаларга эътибор бермай, мушакларингизни тұла бўшаштиринг. Бўлар-бўлмасга дам олишни бузманг. Мушакларингизни тинч қўйинг, таранглаштирманг. Таранглашган мушаклар бироз нокулайлик сезади, бундай мушаклар бўшашиши учун тахминан 15-20 дақиқа керак.

Нотўғри тушунча

Релаксация тажрибаларини бошлаётганлар чалқанча ётиб ухлай олмасликлари ҳақида гапирадилар. Миянгизга бу фикр қанча чуқур жойлашганлигига борлик. Ишонаманки, агар инсон кунига 15 дақиқа ўзини бўш қўйишга, яъни релаксацияга вақт ажратса, у, албатта, ўз ниятига етади.

Үйкесизликни 10 кун ёки икки ҳафта давомида танани бўш қўйиш йўли билан даволаш мумкин, кейин эса ширин, ёқимли уйқу сизга ҳар кеча ором бағишлидай. Тиникиб дам олган холда уйғонасиз, Сизнинг очлик дастурингиз тўда дам олиш, танани бўшаштириш ва ширин уйқуга кетишиж ўргатади.

Душанбаданоқ қувончли кунлар сари

Шундай кунлар бўладики, сиз ўзингизни жуда нохуш сезасиз. Уйкудан чарчаб турасиз, қўринишингиз ёмон, барча нарса жаҳлингизни чиқаради. Кечаке осон кўринган нарса бугун ечиб бўлмайдиган муаммо бўлиб қўринади. Нима бўлди ўзи ?

Биз бундай кунлар бўлиб туришига қўнишишимиз зарур, бу худди ёмрир ёриши каби табиий, агар бундай кунлар бўлмаса, баҳтли кунларимиз қадрига етмаган бўлардик. Ўзингизни яхши кайфиятда ушлашнинг кўпгина йўллари бор: тўғри овқатланиш, дам олиш, турли машқлар, уйқу, очлик, фикр ва туйгулар устидан назорат ва яна мухим бир иарса — чиройли, жозибали қадди-қомат. Агар сизнииг организмингиз табиий озуқаланса, сиз танангиз ҳақида қайғурсангиз, чиройли қадди-қомат муаммо эмас.

Кучли ва соғлом бўлиш учун...

Ўтирганингизда эътибор беринг, умуртқа пороналари букилмасдан тўғри турсин, қорин бўшлиғи осилиб қолмасин, елкаларингиз осилиб қолмасдан орқароқ тутинг, бошингизни юкори кўтаринг, эгилманг, қўлларингизни тиззангизга қўйинг.

Юрганингизда шундай қадам ташлангки, қадамингиз кўкрак ўрта чизири бўйича йўналтирилган бўлсин, қадамни тўғри, шошмасдан, вазминлик билан, пружина каби босинг.

Ўтирганингизда бир оёқни иккинчиси устига ҳеч қачон қўйманг, чунки тизза тагида энг катта артерия бўлиб, қонни оёқнинг барча қисмига узатиб беради. Оёқнинг бири устига иккинчисини қўйсантиз, қон айланиши бузилади. Юрак хасталиклари бўйича таниқли шифокордак, сўрашибди: «Юрак хасталиги қўпинча одамлар қандай холда бўлганларида хуруж қиласди?»

Шифокор шундай жавоб берган: «Улар оёқларининг бири устига иккинчисини қўйиб, тинчнига ўтирганларида».

Бундай ўтиришни одат қилганлар тиззалири ва бошқа бўнинларида тузлар кўпроқ ийғилади. Энг оддий, шу билан бирга организмга энг кўп фойда келтирадиган одатлар — тўғри туриш, тўғри ўтириш ва тўғри юриш. Бу сиздан кўп энергия сарфлашни талаб қилмайди.

Биз ёмон одатларимиздан жазоланамиз, яхши одатларимиздан мукофотланамиз.

8-шифокор — инсон мияси

Инсонда бирламчи — рух. Унинг ўзлиги, шахсияти ҳар биримизни бошқа қайтарилимайдиган, бир-биримизга ўхшамайдиган қиласди. Ақл — иккиласи. Рух ақл орқали ўз ифодасини топади.

Тана — учламчи, инсоннинг жисмоний қисми, у орқали ақл. ўз ифодасини топади. Тана — бизни ўраб турган ташқи мухит билан борланиш воситаси. Тана ўзи бир бутун бўлса ҳам, кўплаб аъзолардан иборат. Агар шу аъзолардан бири оррисд, у билан бирга бутун тана азоб чекади. Яхлит бўлинмайдиган танага сон-саноқсиз вазифалар юклатилган, зеро, у мукаммал қилиб яратилган.

Очлик илмида биз бутун инсон билан, яъни рухи, акди ва танаси билан муомалада бўламиш.

Соғлиқ ҳақида фикрлар

Тана — ақлсиз. Сиз фақат ижобий фикр юритишингиз зарур. Сизнинг ақлингиз танани темирдек мустаҳкам иродада билан бошқариши керак. Ақл тана устидан доимо хукмрон бўлиши шарт.

Касаллик, оғриқ ва жисмоний азоблар — сизнинг қандайлигингиши намоён қилувчи кўрсаткичлар. Табиат томонидан сизга инъом этилган имкониятдан, танани ақл билан бошқариш имкониятидан фойдаланмай, сиз

жиноят қиляпсиз. Бутамаки, алкоголь, наркотик моллалар, чай, кофе ва бошқа заарли ичимликлар истеъмол қилувчиларга тегишли.

Булар истеъмол қилинганда тана заҳарланади, ақл эмас. Буерда ақл тананинг қулига айланган. Тана нотўғри фалсафаси билан ақлни бошқармоқда: «Егин, ичгин, хурсандчилик қил, эртага нима бўлиши ҳақида ўйлама!» Бу нотўғри фалсафа, сиз эртага ўлмайсиз, 5-10 йил, боринг, 20 йилдан сўнг қариб-чириган, кучсиз, бемор қарияга айланасиз, энди кун ва тун сиз учун азобу укубатда ўтади.

Соғлом танда – соғлом ақл

Ижобий фикрлаш кучига ишонинг, салбий фикрлар ақлингизни эгаллаб қўйишига йўл қўйманг. Агар сиз шу зайлда яшасангиз, миянгизни энг кучли бунёдкор фикрлар ўзорига айлантирасиз. Ақдингиз кучи шунча кўпки, агар қандайдир кучсиз, кўркувга тушган таниш ёки қариндошингиз: «Очлик ўлимга олиб келади», деса, шу захотиёқ бу фикрни ақлингиздан чиқариб ташланг, сувдан ўрдак қандай қутилса, сиз ҳам ёмон фикрдан шундай қутулинг.

Хар бир очлик сеанси билан сиз ақдингизни ўткирлаштириб борасиз, кўркув ва хавотирликдан қутуласиз. Табиат билан мувозанатда бўлинг, шунда рухингиз, ақлингиз ва танангиз ўзаро мутаносибликка эришади.

Инсон ҳаётидаги энг катта фожиа — эмосионал депрессия, ақлни ишлатмаслиқ, калтафаҳмлик, шижоат йўқолиши, лоқайдлик. Буларнинг бошланишида нотўғри овқатланиш одати ётади.

Одамлар ўлмайди, улар ўзларини ўзлари ўлдирадилар

9-шифокор — муқаммал сояликка эришишда овқатланиш илми

Одамлар орасида кучни сақлаш учун овқатланиш керак, деган фикр илдиз отиб, мияларига жойлашиб олган. Бу фикр шунчалик мияга ўрнашганки, у. овқатланиши ъкераклигига ишонади, хатто уч маҳал.

Яхши иштаҳали одамни соғлом инсон сифатида кўришга ўрганиб кетганимиз, унинг овқатланишини рагбатлантириб ҳам қўямиз.

Мен овқатга бўлган қарашимни овқатланишга бўлган одатдан юқофироқ қўяман. Тана ошқозонга тушадиган барча нарса билан озуқаланиши мумкин. Озуқа ҳаётимизда мухим рол ўйнайди, чунки озуқадан организм кучли ва касаллиқдан холи бўлган хужайраларни барпо қилади. Шунинг учун шундай овқатланайликки, бу озуқадан организм юқорида қайд қилинган кучли касалликлардан холи бўлган хужайраларни барпо қилсин.

Маълумки, тропикларда истиқомат қилган биринчи одамлар гўшт истеъмол қилмайдиган вегетарианлар бўлишган. У даврларда инсон дала ва ўрмонларда яшаб, табиий, соғлом озуқа истеъмол қилганлар. Бугун эса инсон маданийлашган дунёда яшамоқда. Биз кўп қаватли иморатларда яшаймиз. Ифлос ҳаводан нафас оламиз, кимёвий қайта ишланган сув ичамиз. Жисмоний машқларни эсимиздан чиқариб юбордик.

Замонавий одамнинг ўртача умри 89 ёшг табиий озуқаланган инсон умри 300 йил.

Соғлиқни сақлаш учун ишқорли парҳез қилинг

Бу гапни сиз озуқаланиш дастури сифатида қабул қилишингизни истардим. Бу дастур жирилдонни ҳайнатмайди, яъни ошқозондаги кислотани нормал ушлайди. Шунинг учун сабзавот ва меваларга фақат химояловчи озуқа сифатидагина эмас, витамин ва минералларга бой, организмга ишқорий реаксия берувчи, ошқозондаги кислота меъёрини камайтирувчи озуқа сифатида қарашимиз зарур.

Озуқаланиш масаласини тадқиқот қилаётган одамлар турли-туман парҳезлар таклиф қилинаётганлигадан довдираб қолмоқдалар. Бири юқори оқсили парҳез, иккинчиси вегетарианлик, кам шакарли, сутли, ўсимликли парҳезларни тавсия қилишмоқда. Биламанки, абсолют парҳезга риоя қилиб бўлмайди. Ҳозирги вақтда биз тахминан 200 дан ортиқ озуқа турларини танлаш имкониятига эгамиз. Очлик вақтида биз организмни тозалаймиз. Тоза бўлган организм керакли озуқани танлаб олади.

Ески мақол бор: «Инсон 40 ёшига бориб, ўзига ўзи шифокор бўлади ёки тентак».

Мен таъкидлайманки, агар инсон 30 ёшга бориб, ўзига фойдали парҳезни топмаган бўлса, келажакда у турли дардларга чалиниши муқаррар.

Мен сизни озука истеъмол қилувчи, вегетарианликка, сутли, ўсимликли ёки аралаш парҳезга риоя қилинг, деб мажбуrlамайман. Қачонки сиз очлик сеанси ўтказиб, танангизни тозалаб олсангиз, сизнинг ички овозингиз, инстиНктингиз нима истеъмол қилишингизни айтиб туради. Юқори рафинасия қилинган озуқали парҳездан бирданига 50-60% сабзавот ва мевадан иборат табиий парҳезга ўтишингизга мен ишонмайман. Табиат кескин ўзгаришларни ёқтирумайди. Буни сиз аста-секин, маълум вақт ичиди, очлик ёрдамида тозаланиб, кейин амалга оширишингиз мумкин. Сизнинг парҳезингиз доимий бўлсин.

Агар сиз гўшт истеъмол қилсангиз, мен ҳафтасига икки мартадан кўп ейишишингизни тавсия қилмасдим, тухумни 4 мартадан оширманг. Агар сиз сут иссангиз, мен сут ва сутли маҳсулотларни парҳезингиздан аста-секин чиқариб ташлашни маслаҳат берардим.

Табиий парҳезга интилинг

Тўғри озуқаланиш дастурини тузиш худди нарвондан кўтарилишга ўхшайди. Биринчи зииа — витаминсиз, «ўлик» озуқадан воз кечиш, масалан, кофе, чой, алкогол, тамаки, турли ичимликлар. Ўз-ўзидан уй хайвонларидан олинадиган озуқалардан ҳам воз кечасиз, яъни тухум, сут ва сутли маҳсулотлар. Аста-секин ўз парҳезингизга сабзавот ва меваларни кўшиб борасиз, токи улар таомномангизнинг 50-60% ини ташкил қиласин.

Ҳафтасига бир кундан 4 ой давомида очлик сеансидан кейин яна озуқангиз 40% ини сабзавот ва меваларга алмаштирасиз.

Инсон парҳези тўғри бўлиши учун 40 компонентдан иборат озуқа турлари мавжуд. Мен сизга ҳурмат билан кундалик парҳезингизга киритишишингиз мумкин бўлган озуқа турларини санаб ўтаман. Кун давомида бир, икки, уч марта овқатланишишингиз мумкин. Менинг нонуштам янги узилган мевалар. Мева номини айтмадим, ўзингазга ҳавола, мен буни ҳеч кимга мажбуrlамайман.

Мевалар — энг соғлом озуқа

Мен рўйхатимни янги мевалардан бошлайман, чунки меваларни инсон учун энг яхши озуқа деб биламан.

Янги ва қуритилган мевалар бошқа озуқаларга десерт сифатида ёки ўзлари алоҳида озуқа сифатида шлатилиши мумкин: олма, ўрик ъ(куритишда олтингугурт ишлатилмаган бўлсин), банан, олча, гилос, клюква, грейфрут, узум, лимон, манго, шафтоли, апелсин, малина, смородина, кулупнай, қовун, тарвуз, тут (оқ ва қизили).

Сабзавотлар — тозаловчи ва ҳимояловчи

Бу рўйхатдан сиз соғлом озуқа сифатида салат тайёрлаш учун сабзавотлар танлаб олишишингиз мумкин. Куннинг энг катта овқати учун сиз битта кўк ва битта сариқ сабзавот ёки хоҳдаган икки хил сабзавот танлайсиз, уни сувда пиширасиз: брюссел қарами, спаржа, лавлаги, сариқ фасол, фасолнинг ундирилгани, қарам, сабзи, гулқарам, селдерей, пиёз, маккажўхори, бодринг, бақдажон, саримсоқ, кўк нўхат, пастерзак, картошка, кўк гармдори, редиска, шпинат, қовоқ, помидор, кабачки, ундирилган буғдой.

Ёнғоқ ва писталар оқсилга бой бўлади. Овқатингизга яна рўйхатдан икки хил сабзавот қўшсангиз бўлади. Агар гўшт истеъмол қилсангиз, уни ҳафтасига 2-3 мартадан кўп истеъмол қилманг.

Колган кунлари гўшт ўрнига ёнғоқ ва писта истеъмол қилинг ёки бодом, Бразилия ёнгори, каштан ёнроғи, ерёнғоқ, грек ёнгоридан ейишишингиз мумкин.

Мазкур ёғларда туз йўқ, озуқа тайёрлашда ишлатиш мумкин: маккажўхори ёғи, ерёнғоқ ёғи, соя ёғи, писта ёғи, грек ёнгори ёғи. Табиий шириналклар кучли озуқа бўлгани учун ундан жуда эҳтиёткорлик билан фойдаланиш зарур: тоза хом шакар, сариқ шакар, хурмо шакари, асал, клён сиропи.

Йирик, тозаланган табий донларни овқатга хафтасига 3 мартаңдан күп ишлатмаслик керак, агар очик ҳавода оғир жисмений мөхнат қылсангиз, албатта: арпа, хирапқ гуруч, гречиха, йирик майдаланган ун, бутун бүгдой, просо, рож, каноп уураги...

Гүшт истеъмоли қилиш

Ёғли ҳар қандай гүштдан тайёрланган овқатларни истеъмол қилманг, айниқса, қовурға атрофи, тил, тоза ёғ, ўрдак, уларда күп микдорда ёғ ва холестерин мавжуд. Консерваланган мол гүшти, колбаса, сосиска, сарделка, тузланган гүштлар истеъмол қилманг.

Ёғсиз гүштни ишлатиш мумкин, уни ҳам маълум меъёрда.

Балиқлар

Шўр балиқ, қуритилган балиқ, умуман, тузланган балиқлар истеъмол қилманг.

Нон

Менинг фикримча, ноннинг ҳар қандай турини истеъмол қилиш мумкин. Бир кунда икки бўлак нон етарли, 100% ржаной нон, 100% бурдой нон.

Гүшт истеъмоли бўйича тавсиялар

70 хилдан күп гүшт турлари мавжуд. Мутахассисларнинг кўпчилиги гүштни биринчи рақами озуқа деб билишади.

Оқсилдан ташқари, гүштда күп микдорда холестерин бор, демак, холестерин инсон артерияларига тушиб, унинг тешикчаларини кичрайтириши ёки бутунлай ёпиб қўйиши мумкин. Кўйида холестерин микдори рўйхати берилган:

мия — 2000 мг,

мол жигари — 600 мг,

бузоқча жигари — 300 мг,

мол гүшти — 110 мг,

индейка — 80 мг,

ўрдак — 760 мг,

буйрак — 40 мг,

бузоқ гүшти — 80 мг,

жўжа-60 мг.

Семиришни хоҳламаган одам ёғли гүшт истеъмол қилмаслиги керак, ҳар қандай гүштда ҳам ёғ бўлади.

Уй паррандасидан энг яхшиси жўжа гүшти бўлибундан кейин индейкадир. Ўрдак ва роз гүшти ёгли, холестерини күп бўлади.

Ичимликлар

Овқат билан бир вактда суюқлик (чой, шарбат) ичиш тўғрисида мунозара, тортишувлар давом этмоқда. Шахсан менинг фикрим — истеъмол қилинаётган овқатни сув билан аралаштириш керак эмас, овқат орасида

ичишни тавсия қилмайман. Мен мева шарбатлари, дистилланган сув, турли шифобахш ўтлар қайнатмасини ичаман.

Таомнома түзиш учун маслаҳатлар

Хар бир одам ўз дунёқарашига эга, зеро, муайян таомномани қатъий тавсия қилиш қийин.

Шахсан мен нонушта қилмайман. Куннинг ярмиға етмасдан етти хил мева ва қайнатиб пиширилган сабзавотлардан иборат овқат истеъмол қиласман. Мевалардан ўрик, қора олхўри, печда пиширилган олма ейман,

Ленчга сабзавотли салат ва қайнатилган сабзавотли овқат ейман. Буларга бироз писта қўшаман. Картошка ва печда пиширилган. сабзи истеъмол қиласман. Уларга ёнрок ёш қўшаман. Бундай парҳез узок давом этиши зарур.

Таомнома намуналари

Кунига уч маҳал овқатланадиган одамлар учун мен қўйидаги таомномани таклиф қиласман:

1. Нонушта — янги узилган мевадан тайёрланган овқат; йирик янчилган ундан (буғдой ёрмасидан) тайёрланган нонга бироз асал суртилгани; кофе ўрнини босувчи ичимлик ёки шифобахш ўтли чой.

Ленч — пиширилмаган сабзавотдан салат; гўштли, балиқли, паррандали овқат, қайнатилаған ёки печда пиширилган ё печда қизартирилган, лекин ҳеч қачон қовурилган бўлмасин; 1-2 та қайнатилган сабзавот; кофе ўрнини босувчи ичимлик ёки шифобахш ўтли чой.

Тушлик — янги узилган мевалардан салат; гўшт, балиқ ёки паррандали бирорта овқат; иккита чқайнатилган сабзавот; десертга янги узилган мева; кофе ўрнини босувчи ичимлик.

2. Нонушта — янги узилган ёки қайнатилган мева; сувда қайнатиб пиширилган битта тухум, лекин қовурилмаган; икки бўлак қотирилган нон; кофе ўрнини босувчи ичимлик.

Ленч — сабзавотли салат; сўтаси билан пиширилган маккажўхри; печда пиширилган картошка; печда пиширилган олма; кофе ўрнини босувчи ичимлик.

Тушлик — сабзавот ёки мева; мевали салат; гўшт, балиқ, парранда гўштидан овқат; сувга бўқтириб қўйилган бақлажон; сувда пиширилган помидор; десертга янги узилган мева; кофе ўрнини босувчи ичимлик.

Қўйидаги маҳсулотлардан узок юринг

1-Рафинасия қилинган шакар, у организмга ҳеч нарса бермайди. Кўп истеъмол қилиш тиш касалликларини келтириб чиқаради, табиий озуқага нисбатан иштаҳани йўқотади. Ўрнига асал енг.

2. Оқкамроқ истеъмол қилинг, унда бутдойдаги фойдали элементлар йўқ.
3. Нон, кондитер маҳсулотлари, музқаймоқ, пишлок, гўштли газаклар еманг, уларга кимёвий қўшимчалар қўшилади.
4. Бўйини ўстирадиган, вазнини оширадиган гормон-стимуляторлар билан бокдлган ҳайвон ва парранда гўшти истеъмол қиласманг.
5. Сув ёрдамида қайта ишланган ёр ва ишлов берилган сут, қайта ишланган пишлок, эритилган пишлок ва шоколадни истеъмол қиласликни маслаҳат бераман.

Тўғри овқатланиш орқали соғлик сари

1. Янги узилган мевалар, сабзавотлар, ёнтоқдар, писталар каби табиий озуқалар менюда кўпроқ бўлсин.

2. Оқсил:

1. а) гүшт, уни камроқ қайнатинг, күп қайнаса, оқсил тез бузилади;
  2. б) сутли маҳсулотлар, тухум, қайта ишланмаган пишлоқ, қайнатилмаган сут;
  3. в) ловия, мош, нўхат, соя ва бошқалар;
  4. г) ёнгоқ, писта, уруғ
  5. Сабзавотни кам сув билан, паст ҳароратда, оловга кам қўйиб пиширинг.
4. Турли донларни ундирилган ҳодда истеъмол қилинг. Чунки ундирилган донда оқсил моддаси кўп бўлади. Унда В витамины, Е витамины комплекси, минераллар бор.

5. Овқатга ўсимлик ёри ишлатинг.

Ўнта қоида

- Сен ўз танангни энг улур хаёт кўриниши сифатида қадрла!
- Сен нотабиий, маст қилувчи, кучайтирувчи ичимликлар, алкогол, кофе, какао, чойдан воз кечасан!
- Сен танангни фақат табиий ва қайта ишланган тирик озуқа билан озуқалантирасан!
- Сен ўз соғлигингга етарлича сабр ва кўп куч сарфлаб, саломат юришга ҳаракат қиласан!
- Сен ўз танангда меҳнат ва дам олиш мувозанатини тиклайсан!
- Сен хужайраларинг, теринг, қонингни тозалайсан, уни тоза ҳаво, офтоб нурлари билан тўйинтирасан!
- Сен фикрларинг, сўзларинг, туйгуларингни пок сақлайсан!
- Сен табиат қонунлари ҳақидаги билимингни доимо ошириб борасан, буни ҳаёт мазмунига айлантирасан ва ўз меҳнатингдан қувонасан!
- Сен мукаммалликка эришиб, ўзингни юқори кўясан!•
- Соғлиқ — тутилган заҳотинг сенга берилган ҳуқуқинг, ҳуқуқингдан тўғри фойдалан!

Сиз қандай одамсиз?

Дунёда икки. хил одамлар учрайди. Сиз қайси бирига тааллуклисиз ? Ҳақиқий одам ўзи учун ўзи ўйлади. Ҳақиқий бўлмаган одам эса унинг учун бошқалар ўйлашига ижозат беради.

Ўз ҳаётингиз билан яшаш учун сиздан мисли қўрилмаган қаҳрамонлик керак бўлади. Очлик сеанслари, соглом турмуш дастурини ўтказиш сиздан носоғлом, заҳарланган дунёда ўзини сақлаб қолиши учун қаҳрамонлик талаб қиласи.

Иродасиз, ачинарли аҳволдаги инсон даражасига тушиб қолишингизга йўл қўйманг. Бу табиий жон сақлаб қолиш йўли. Ҳар доим бақувват ва бардам бўлинг, тетикликни йўқотманг ва кўп яшанг.

Фикр юритиш учун озуқа

- Энг катта гуноҳ — кўркув.
- Энг яхши кун — бугунги кун.
- Энг яхши шаҳар — сиз яшаётган шаҳар.
- Энг яхши иш — сиз севган иш.
- Энг яхши дам — меҳнат.

- Энг катта тўсиқ — иккиланиш, илмизлиқ.
  - Энг катта хато — ишончсизликка берилиш.
  - Энг катта заифлик — кўролмастшк. И
  - Энг катта тинчлик бузувчи — кўп гапиравучи, вайсақи одам.
  - Энг бўлмарур характер белгиси — ёлрон фахрланиш, йўқ нарсага руурланиш.
  - Энг хавфли одам — елрончи одам.
  - Энг катта бойлик — соғлик.
  - Энг катта баҳт — сенинг олишинг ёки беришинг мумкин бўлган севги.
  - Энг катта дўст — яхши китоб.
  - Сенинг душманларинг: ҳасад, қизранчиқлик, кучсиз томонингни намойиш қилиш, ўз-ўзингга ачиниш.
  - Ҳаётингдаги энг катта воқеа — жисмоний ва руҳий режаларнинг ўсиши.
  - Энг ёмон одат — мақтанчоқдик, манманлик, ўзгаларни менсимаслик.
  - Энг нафрат қўзротувчи — устингиздан хукмон бўлиш.
- Енг улур назорат — бир нима дейишдан олдин ўзидан сўраш: «Тўғри гапиряпманми?», «Ҳақиқатми бу?», «Бу зарурми?»

Хулоса

Бу китобда айтилган барча маълумотлар илмий далиллар билан асосланган. Китоб муаллифи мана 50 йиддирки, табиий ҳаёт тарзини ўз тажрибасида муваффақиятли келаётган бўлса ҳам, бошқаларга-да кўп фойда келтиришига ивдана ҳам, ўзини муҳофаза қилиш учун шуни айтмоқчики, бир одамга тўғри келган нарса иккинчи одамга тўғри келмаслиги мумкин. Шунинг учун бу китобдаги маълумотлар барчага баробар тўғри келади, деган фикр келиб чиқмасин.

Китобда даволаш воситалари эмас, даволанишга таъсир кўрсатувчи озуқа ва парҳезлар ёритилган.

Сиз китобда ёритилган мавзулар, фикрларга қўшилишингиз ёки рад этиши мумкин. Китобдаги маълумотлар муаллифнинг кўп йиллик олиб борган тажрибалари ва кузатишлари асосида ёзилган, бу билан хисоблашмасдан иложингиз йўқ.

Ўз борингиз ҳақида қайгулинг, унда заарли, бехуда ўтлар ўсишига йўл қўйманг, уни қуёш нурларига тўлдиринг.